

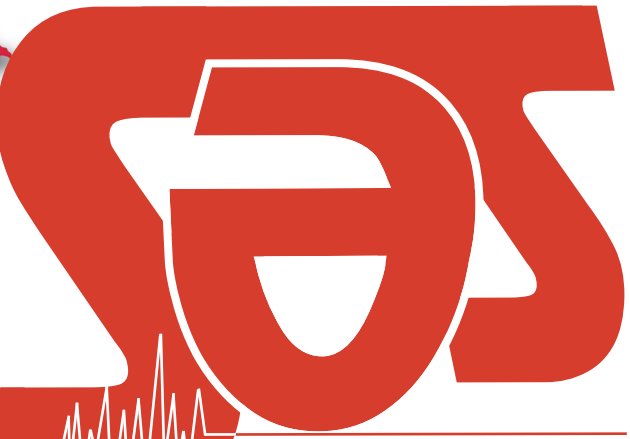


QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!



**Azərbaycan
qətiyyətlə
rədd edir!**

11



№ 210 (6651) 17 noyabr
2022-ci il. Qiyməti 60 qəpik

**Antoni Blinken Prezident
İlham Əliyevə zəng edib**

2



Noyabrın 16-da ABŞ dövlət katibi Antoni Blinken Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib.

Milli dirçəlişdən müstəqilliyə

8



**Kənd təsərrüfatı
sahəsində hansı
yeniliklər gözlənilir?**



12

**Türk dünyası üçün
“BİRGƏ İNKİŞAF
VƏ TƏRƏQQİ YOLU”**



6

**İcazə noyabrın 15-i
baş çatdı - Sürücüləri
cərimə gözləyir?**

**Fransa
Senatından
QƏRƏZLİ
MÖVQE**

Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun ermənipərəst olması, Fransa Senatının Azərbaycanda hiddət dalğasına səbəb olan ədalətsiz mövqeyi Ermənistanın xeyrinə deyil, bu ölkəni acınacaqlı vəziyyətdən çıxara bilən sülh müqaviləsinin gündəliyinə zərbedir və ən azından pozuculuq kimi xarakterizə olunur.

13

**YAP Xalqın gözü
ilə - REPORTAJ**



14

Albaniya: Azərbaycandan Mərkəzi və Şərqi Avropaya doğru daha bir qapı



İlham Əliyev: "Albaniya həmişə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyib və bu dəstək həmişə qarşılıqlı olub, biz bunu çox yüksək qiymətləndiririk"

Azərbaycan digər ölkələrlə yanaşı, Mərkəzi və Şərqi Avropa ölkələri, o cümlədən Albaniya ilə ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlığın inkişafını daim vacib olaraq qiymətləndirib. Ölkələrimiz arasındakı əməkdaşlıq daim müsbət cəhətləri ilə seçilib və bu cəhətlər özünü beynəlxalq dəstək fonunda da sübuta yetirib.

Məlum olduğu kimi, noyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Albaniya Respublikasına səfər edib. Qeyd edək ki, bu Prezident İlham Əliyevin Albaniyaya ilk rəsmi səfəridir. Səfərin məqsədi ölkələrimiz arasında yüksək səviyyədə olan əlaqələrin daha da inkişafına və qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə əməkdaşlığın gücləndirilməsinə töhfələr verməkdir. O cümlədən, ikitərəfli münasibətlərin gündəliyində olan aktual məsələlərin müzakirəsi məqsədilə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Albaniya Respublikasının Prezidenti Bayram Bəqay və Baş nazir Edi Rama ilə görüşdü. Məhz bu görüşlər əsnasında bir daha sübut olundu ki, ölkələrimiz arasında siyasi dialoq yüksələn xətlə inkişaf etməkdədir.

Albaniya prezidentləri ölkəmizə 5 işgüzar səfər, Baş nazirləri isə 2 rəsmi və 2 işgüzar səfər ediblər

Yeri gəlmişkən, bir məqamı da qeyd edə bilərik ki, 2016-2019-cu illərdə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi tərəfindən təşkil edilən Qlobal Bakı forumlarına bir qayda olaraq Albaniya Respublikasının Prezidenti, həmçinin Mərkəzin fəaliyyətində fəal iştirak edən keçmiş prezidentləri qatılıblar. Onu da xatırladaq ki, Azərbaycan ilə Albaniya arasında diplomatik münasibətlər 1993-cü ilin sentyabrın 23-də qurulub. Bu münasibətlərin 30-cu ildönümü ilə əlaqədar gələn il Albaniyada "Azərbaycan Həftə"sinin təşkil olunması barədə qərar verilib. Bu amil isə sübut edir ki, iki ölkə arasında siyasi dialoq daim yüksək səviyyədə olub. Misal üçün, Albaniya prezidentləri ölkəmizə 5 işgüzar səfər, Baş nazirləri isə 2 rəsmi və 2 işgüzar səfər ediblər.

2022-ci il aprelin 14-də Azərbaycana rəsmi səfər edən Albaniyanın Baş naziri Edi Rama Bakıda olarkən deyib ki, Albaniya ATƏT-in sədri və hazırda BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü kimi hər zaman Azərbaycanı, həqiqəti və ölkənizin tarixi hüquqlarını dəstəkləyir və bunu etməyə davam edəcək. Baş nazir, həmçinin əlavə edib: "Biz sizin qonşunuz Ermənistanla sülhə və uzunmüddətli əməkdaşlığa yönəlmiş olduğca nümunəvi səylərinizi alqışlayırıq".

İki ölkə arasında iqtisadi-ticarət əlaqələri geniş potensiala malikdir

Bu il iyunun 16-da Albaniyanın keçmiş dövlət başçısı İllir Meta isə IX Qlobal Bakı Forumunda iştirak etmək üçün Azərbaycana işgüzar səfərə gəlib. Bakıda olarkən Prezident İlham Əliyevə və Azərbaycan xalqına yeni uğurlar arzulayan İllir Meta TAP layihəsinin müvəffəqiyyətlə başa çatdırılması ilə əlaqədar Azərbaycan Prezidentinə təşəkkürünü bildirib. O, işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə həyata keçirilən genişmiqyaslı quruculuq işlərində Azərbaycana uğurlar arzulayıb. Albaniya və Azərbaycan xalqlarının qardaş xalqlar olduğunu deyən İllir Meta ölkələrimiz arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasının 30 illiyinin qeyd ediləcəyini məmnunluqla bildirib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev isə öz növbəsində IX Qlobal Bakı Forumunda iştirakına görə Albaniya Prezidenti İllir Metaya təşəkkürünü bildirib. Dövlətimizin başçısı Albaniyanın həmişə oldu-

ğu kimi, ikinci Qarabağ müharibəsində də Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə verdiyi dəstəyi yüksək qiymətləndirib və vurğulayıb ki, bu, Albaniyanın Azərbaycan üçün dost və qardaş ölkə olduğunu bir daha göstərir: "Beynəlxalq təşkilatlardakı uğurlu əməkdaşlığımız da bizim əlaqələrimizi gücləndirir. Siz qeyd etdiniz ki, Albaniya həmişə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyib və bu dəstək həmişə qarşılıqlı olub, biz bunu çox yüksək qiymətləndiririk. Həm işğal dövründə, həm ikinci Qarabağ müharibəsi dövründə Albaniya rəsmilərinin bəyanatlarını, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə göstərilən dəstəyi biz çox yüksək qiymətləndiririk". Daha bir məqamı qeyd etmək vacibdir. Belə ki, hazırkı dövrə qədər Azərbaycan və Albaniya arasında 8 sənəd, o cümlədən 2013-cü il aprelin 8-də Bakıda "Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Albaniya Respublikası Hökuməti arasında iqtisadi, sənaye və texnoloji sahələrdə əməkdaşlıq haqqında Saziş" imzalanıb.

Həm Albaniya, həm də Azərbaycan ikitərəfli iqtisadi əməkdaşlığın, o cümlədən energetika sahəsində daha da inkişaf etdirilməsinə maraq göstərir

İqtisadi sahədə əməkdaşlığa gəlincə deməliyik ki, Azərbaycan və Albaniya arasında 2016-2017-ci illərdə ticarət əlaqələrində canlanma müşahidə edilib. İki ölkə arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin geniş potensiala malik olması baxımından tərəflər bu sahədə əməkdaşlığın inkişafı məqsədilə birgə səyləri artırmağı məqsəduşu hesab edirlər. Enerji sahəsində əməkdaşlıq isə iqtisadi əlaqələrimizin əsas istiqamətidir. Cənub Qaz Dəhlizinin sonuncu segmenti olan Trans-Adriatik Boru Kəməri (TAP) layihəsinin həyata keçirilməsi strateji əhəmiyyət daşıyır və hər iki ölkə bu istiqamətdə uğurla əməkdaşlıq edib. Eyni zamanda, Albaniya Azərbaycan tərəfinin ölkənin enerji infrastrukturunda aktiv iştirakında maraqlıdır. Albaniyanın yüksək səviyyəli rəsmiləri Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının bütün iclaslarında iştirak edib və layihənin icrasına töhfə veriblər. Albaniya TAP vasitəsilə Cənub Qaz Dəhlizinin (CQD) iştirakçısıdır. TAP layihəsi üzrə Hökumətlərarası Saziş 2013-cü ilin fevral ayında Albaniya, İtaliya və Yunanistan dövlətləri arasında imzalanmış və 2016-cı ilin mart ayından tikinti işləri başlayıb. 2020-ci ilin dekabrın 31-də TAP boru kəməri vasitəsilə kommersiya qazının nəqlinə başlanılıb. Albaniya podratçı şirkətləri də TAP boru kəmərinin tikinti işlərində iştirak ediblər. TAP layihəsinin həyata keçirilməsi çərçivəsində Albaniya öz tranzit imkanlarından faydalanması ilə yanaşı, layihənin icrası Albaniyada məşğulluğun artmasına böyük töhfə verib. Layihə, həmçinin Albaniya üçün ÜDM və büdcə

Antoni Blinken Prezident İlham Əliyevə zəng edib



Noyabrın 16-da ABŞ dövlət katibi Antoni Blinken Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib. ABŞ dövlət katibi bu il noyabrın 7-də Vaşinqtonda Azərbaycan və Ermənistan Xarici İşlər nazirlərinin sülh müqaviləsi üzrə növbəti danışıqlarının keçirildiyini və ABŞ-ın Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması prosesinə töhfə vermək əzminə olduğunu bir daha vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyev dövlət katibi Antoni Blinkenin Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması prosesini daim diqqətdə saxlamasının və ABŞ-ın bu istiqamətdə göstərdiyi səylərin yüksək qiymətləndirildiyini diqqətə çatdırıb. Bununla belə, dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, bu istiqamətdə göstərilən səylərə və aparılan danışıqlara baxmayaraq, Ermənistan rəhbərliyi tərəfindən son günlərdə səsləndirilən ziddiyyətli bəyanatlar iki ölkə arasında münasibətlərin normalaşdırılmasına və sülh gündəliyinin irəli aparılmasına mənfi təsir göstərir.

Antoni Blinken Ermənistan ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin normalaşdırılması və sülh müqaviləsinin imzalanması üçün tarixi imkanın olduğunu qeyd edərək ABŞ-ın bu istiqamətdə səylərini davam etdirəcəyini bildirib. Telefon danışıqı əsnasında Ermənistan ilə Azərbaycan arasında sülh müqaviləsi üzrə növbəti görüşün keçirilməsi və etimad quruculuğu tədbirlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Sumqayıt Dövlət Universiteti əməkdaşlarının "Tərəqqi" medalı ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

gəlirlərinin artımını təmin edib.

Daha bir əhəmiyyətli nüans Trans-Adriatik Boru Kəmərinin Albaniya üçün faydalarına gəldikdə isə qeyd etməliyik ki, TAP konsorsiumu Albaniyaya 1,5 milyard avro dəyərində sərmayə yatırır. Layihənin ömrü ərzində (tikintisi və 25 il istismar mərhələsi dövründə) ölkəyə gözlənilən vergi ödənişləri 285 milyon avro olacaq.

Həm Albaniya, həm də Azərbaycan ikitərəfli iqtisadi əməkdaşlığın, o cümlədən energetika sahəsində daha da inkişaf etdirilməsinə maraq göstərir. 2021-ci ildə Albaniya Azərbaycanın 79-cu xarici ticarət tərəfdaşı olub. Həmin ildə ölkələrimiz arasında ticarət dövriyyəsinin həcmi 4,95 milyon ABŞ dolları, o cümlədən idxalın həcmi 0,66 milyon dollar, ixracın həcmi 4,29 milyon dollar təşkil edib, xarici ticarət saldosu isə müsbət 3,63 milyon dollar olub. Əvvəlki ilə müqayisədə, ötən il Albaniya ilə ticarət dövriyyəsi 12,83 dəfə çox olub, o cümlədən idxal 70,47 faiz artıb, ixrac əməliyyatları bərpa olunub. 2022-ci ilin yanvar-sentyabr aylarında Albaniya Azərbaycanın 86-cı xarici ticarət tərəfdaşı olub. Ölkələrimiz arasında ticarət dövriyyəsinin həcmi 1,45 milyon ABŞ dolları, o cümlədən idxalın həcmi 1,14 milyon dol-

lar, ixracın həcmi 0,31 milyon dollar təşkil edib, xarici ticarət saldosu isə mənfi 0,83 milyon dollar olub.

Onu da qeyd edək ki, Albaniya 2022-2023-cü illər üzrə BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvüdür. Həmçinin Dünya Bankı, UNESCO, NATO, Ümumdünya Ticarət Təşkilatı, Avropa Şurası, ATƏT və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkədir. 2014-cü ildən Avropa İttifaqına üzvlüyə rəsmi namizəddir. Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı və Aralıq dənizi İttifaqı da daxil olmaqla Enerji Birliyinin qurucu üzvlərindən biridir. Bu ölkə Adriatik və İoni dənizləri sahillərində yerləşir və şimal-qərbdən Monteneqro, şimal-şərqdən Kosovo, şərqdən Şimali Makedoniya və cənubdan Yunanıstan ilə həmsərhəddir. Tirana həm ölkənin paytaxtı, həm də ən böyük şəhəridir, sonrakı böyük şəhərləri arasında Durres, Vlyora və Şkoder yer alır.

Məhz bu realıqdan nəticə hasil edə bilərik ki, ölkələrimiz arasındakı münasibətlər qarşıdakı illərdə daha da möhkəmləndiriləcək. Həmin gerçəklik isə istər siyasi, istərsə də iqtisadi cəhətdən həm Azərbaycana, həm də Albaniyaya uğurlar bəxş edəcək.

Rövşən RƏSULOĞ

Azərbaycanın çoxəsrlik tarixi dövlət üçün çox önəmli olan şəxsiyyətlər yetişdirmiş, onların şan-şöhrəti beynəlxalq arenada əks-səda doğuraraq ölkəmiz haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasına səbəb olmuşdur. Hər dövrün yetişdirdiyi ziyalı bir missiya olaraq Azərbaycanın sosial, iqtisadi, mədəni inkişafına imza ata biləcək məsələləri öz üzərinə götürməklə xalq qarşısında, vətəndaşlıq borcunun ödənilməsinə cəhd edir. Müasir dövrümüzdə bu ziyalıların ali zirvəsində olan ölkənin Birinci Xanımı Mehriban xanım Əliyevanın qısa bir zamanda Azərbaycan üçün gördüyü işlər bir əsrin tarixi qədər möhtəşəm və alidir.

Onun vətənpərvərlik, milli hey- siyyat kimi mənəvi dəyərləri məhz dünya arenasında Mehriban xanım Əliyeva isminə böyük bir məhəbbət yaratmışdır. Yaşadığımız qloballaşma dövründə, Azərbaycanın dünyaya inteqrasiya etdiyi bir zamanda milli-mənəvi dəyərlərin üzə çıxarılması, Azərbaycanın bir dövlət olaraq məxsusiliyinin dünyəviləşməsi istiqamətində Mehriban Əliyevanın gördüyü işlər tarixin bu günü üçün deyil, zamanın axarında əsrlərin yaddaşında iz buraxacaq hadisələrlə zəngindir.

Bu məqamda vurğulamaq yerinə düşər ki, Azərbaycan mədəniyyətinin dünyada təbliğində, eləcə də mədəniyyətlərarası dialoqun genişləndirilməsində Heydər Əliyev Fondunun BMT-nin ən mötəbər qurumlarından olan YUNESKO ilə əlaqələri xüsusi yer tutur. Sırr deyil ki, Azərbaycan YUNESKO əlaqələrinin indiki səviyyəyə yüksəlməsində Mehriban xanım Əliyevanın böyük əməyi var. Mehriban Əliyeva ənənəvi musiqinin, ədəbiyyat və poeziyanın inkişafına verdiyi töhfələrə, musiqi təhsili və dünya mədəniyyətlərinin mübadiləsi sahəsindəki xidmətlərinə görə 2004-cü il avqustun 13-də təşkilatın şifahi ənənələr və musiqi ənənələri sahəsində xoşməramlı səfiri adına layiq görülüb. YUNESKO-nun sabiq baş direktoru Koşiyo Matsuura müsahibələrindən birində bildirib ki, Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyəti sayəsində Azərbaycanla YUNESKO arasında sıx əməkdaşlıq yaranmışdır. Koşiyo Matsuura diqqətə çatdırıb ki, Mehriban xanım Əliyevanın xoşməramlı səfir təyin olunmasından bir qədər əvvəl Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması haqqında yeni beynəlxalq Konvensiya qəbul olunmuşdu. Onun sözlərinə görə, Mehriban xanım Əliyevanın məhz bu sahədə xoşməramlı səfir missiyasını üzərinə götürməsi həm Azərbaycan xalqı, həm region, həm də bütün dünya xalqları üçün müsbət əhəmiyyətli hadisə oldu, eləcə də Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması üzrə yeni Konvensiyanın təşviqinə əhəmiyyətli dərəcədə töhfələr verdi.

Xüsusi olaraq qeyd edək ki, YUNESKO - Azərbaycan əlaqələrinin inkişafında ən mühüm addımı Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1993-cü ilin dekabr ayında Fransa Respublikasında rəsmi səfərdə olarkən YUNESKO-nun Baş Direktoru Federiko Mayorla görüşü zamanı atılmışdır. Tərəflər öz aralarında əməkdaşlığın genişlənməsi məsələsini və onun sonrakı inkişafının perspektiv planlarını müzakirə etmişdilər.

"DÜNYADA İKİNCİ BELƏ ŞƏXSIYYƏT YOXDUR Kİ, HƏR İKİ

Şərqi Zəngəzur və Qarabağımız dirçələcək

MÖTƏBƏR TƏŞKİLATIN EYNI ZAMANDA SƏFİRİ OLSUN"

Mehriban Əliyevanın YUNESKO-nun və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri olduğunu diqqətə çatdıran Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev isə belə deyib: "Dünyada ikinci belə şəxsiyyət yoxdur ki, hər iki mötəbər təşkilatın eyni zamanda səfiri olsun. Bu, eyni zamanda, onun dinlərarası, sivilizasiyalararası dialoqa verdiyi töhfə ilə bağlıdır. Bu töhfə ölkəmizin siyasətinin təzahürüdür. Çünki bu gün Azərbaycan dünya miqyasında sivilizasiyalararası dialoqa ən çox töhfə verən ölkələrdən biri kimi tanınır. Əlbəttə ki, UNESCO-nun və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri kimi Mehriban Əliyeva bu işə də çox önəmli töhfə verir".

Böyük və məsuliyyətli missiyanın daşıyıcısı olmaq yükünü üzərinə götürən Mehriban Əliyeva Ulu Öndərimizin vətən, xalq üçün göstərdiyi xidmətləri, onun ümumbəşəri ideyalarını, zəngin irsini təbliğ etmək, gənclər və gələcək nəsillər üçün qoruyub saxlamaq missiyasını daşıyıcısına çevrildi. Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti olaraq çoxşaxəli fəaliyyətinin öncü istiqamətlərindən biri cəmiyyətimizdə mövcud olan problemlərin həlminə diqqət ayırdı. Yardıma ən çox ehtiyacı olan insanlara diqqət və qayğı göstərməyi vacib hesab etdi.

AZƏRBAYCAN SƏRVƏTLƏRİ BEYNƏLXALQ MƏKANDA DƏYƏRLƏNDİRİLDİ

Azərbaycanla YUNESKO arasında əlaqələrin davamlı şəkildə həyata keçirilməsi nəticəsində bir sıra yadda qalan hadisələrlə yadda qalan olmuşdur. Azərbaycan maddi və mənəvi irsinin YUNESKO-nun nadir əsərləri sırasına daxil edilməsi beynəlxalq əməkdaşlığın əsas göstəriciləridir. Belə ki, Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə Muğam sənətinin, Aşıq sənətinin, Novruz bayramının, İçərişəhərin, Tar ifaçılıq sənətinin, Kəlağayının və s. YUNESKO-nun nadir, şah əsərləri sırasına daxil edilməsi Azərbaycanla bu təşkilat arasında olan əməkdaşlığın davamlılığını diqqətə çatdırır. Sözsüz ki, sadaladığımız nadir irsin bu siyahıya daxil edilməsində Fondun prezidenti Mehriban Əliyevanın rolu xüsusi- dir. Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyət istiqamətləri Azərbaycanın beynəlxalq arenada tanınmasına, qədim və zəngin mədəniyyətə malik xalqımız haqqında obyektiv ictimai rəyin formalaşmasına kömək etməkdir. Bu sahədə optimal yol xalqlararası münasibətlərin möhkəmlənməsinə xidmət edən fəaliyyətin genişlənməsidir ki, bu da təşkilatla əməkdaşlıq nəticəsində reallaşır.

İŞGALDAN AZAD EDİLƏN ƏRAZİLƏRİMİZDƏ GENİŞMİQYASLI BƏRPA VƏ BÖLGƏNİN DİRÇƏLDİLMƏSİ GÜNÜMÜZÜN TƏLƏBİDİR

Azərbaycanın Birinci vitse- prezidenti Mehriban Əliyeva BMT-nin Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatının (YUNESKO) xoşməramlı səfiri



Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva xoşməramlı səfir kimi fəaliyyətinə xitam verilməsi üçün YUNESKO-nun Baş direktoruna məktub ünvanlayıb

GÖZƏL BÖLGƏLƏRİNDƏN BİRİNƏ ÇEVİRƏCƏYİK"

Bu yerdə Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın rəsmi "Instagram" səhifəsindəki paylaşımını xatırlatmaq yerinə düşər: "30 ilə yaxın Ermənistanın işğalı altında olan torpaqlarımız Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi altında qəhrəman əsgər və zabitlərimizin şücaəti sayəsində azad edilmişdir. Əlbəttə, işğaldan azad olunmuş torpaqlarımızdakı hazırkı mənzərəni hər birimiz ürək ağrısı ilə seyr edirik. Erməni təcavüzkarları bu illər ərzində şəhər və rayonlarımızı, oradakı yaşayış və inzibati binaları, bütün infrastrukturunu dağıtmış, təbii sərvətlərimizi talan etmiş, bu ərazilərdəki dini, tarixi, mədəni abidələrimizi vandalizm aktlarına məruz qoymuşdur. Bir vaxtlar Azərbaycanın dilbər guşəsi olan Qarabağ bölgəsindəki abadlıqdan əsər-əlamət qalmamışdır. Amma əminliklə bildirmək istəyirəm ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bütün Qarabağ bölgəsini Azərbaycanın ən gözəl bölgələrindən birinə çevirəcəyik".

Mehriban Əliyeva onu da qeyd etmişdir ki, burada yenidən həyat canlanacaq, bütün rayonlarımız bərpa olunacaq, vətəndaşlarımız öz doğma yurd-yuvalarında yaşayıb, yaradacaqlar: "Heydər Əliyev Fondu fəaliyyət göstərdiyi ilk gündən Azərbaycanda müxtəlif sahələri əhatə edən layihə və proqramlar həyata keçirir. Fondun tarixi, mədəniyyət və dini abidələrin qorunub saxlanması və bərpası istiqamətindəki fəaliyyəti hər kəsə məlumdur. Bu gün isə qürur hissi ilə sizə Heydər Əliyev Fondunun qədim Qarabağ torpağında Azərbaycan xalqının milli sərvəti olan

dini abidələrimizin, məscidlərimizin bərpası üzrə layihəyə başladığını bildirmək istəyirəm. Layihə çərçivəsində yerli və xarici mütəxəssislərin iştirakı ilə bölgədəki zi-yarətgahlarımızın bərpası, konservasiyası və yenidən qurulması həyata keçiriləcəkdir. İşğal illəri ərzində Şuşa şəhərində və Ağdam rayonunda dağıntılara məruz qalmış dini ibadət yerlərinin bərpası üzrə müvafiq işlərə artıq başlanılmışdır. Bir zamanlar ermənilərin vəhşicəsinə dağıtdığı, tövləyə çevirdiyi müqəddəs dini məkanlarımız yenidən dirçələcək və bütün Qarabağ ərazisindəki məscidlərimizdə azan səsləri eşidiləcək, dualar oxunacaqdır!"

Qeyd edək ki, Azərbaycan dünyanın nüfuzlu ölkələri sırasında bütün sahələrində təbliğ olunaraq, özünün tarixi mədəniyyəti, adət-ənənələrini təqdim edərək nüfuzlu qurum tərəfindən öz qiymətini alır. Ölkəmizin sərvətlərinin tanınmasında və dünya miqyasında, əks-səda ilə qarşılınmasında əlbəttə ki YUNESKO-nun rolu var. Mütəmadi olaraq Azərbaycan təmsilçiləri tərəfindən yüksək tribunalarda keçirilən tədbirlər məhz dövlətimizin nüfuzunun artmasına dəlalat edən amillərdir. Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın bu istiqamətdə həyata keçirdiyi layihələr öz nəticəsini verib. Parisdə, eləcə də dünyanın bir çox ölkələrində Azərbaycan mədəniyyəti günləri, tarixi günlərlə bağlı tədbirlər reallaşır. Qurulan bu əməkdaşlıq Azərbaycanın sərvətlərinin beynəlxalq məkanda dəyərləndirilməsində bir körpü rolunu oynayır. Əlbəttə ki, bu günün real-lıqları onu deməyə əsas verir ki, Şərqi zəngəzur və Qarabağımızda görülən və görülmək işlər daha çox zaman, diqqət və əmək tələb edir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI



Yeni Azərbaycan Partiyası-



YAP 30: Yeni proqramla möhtəşəm zirvələrə doğru!

bitlərimizin qəhrəmanlığı sayəsində əldə edilən Qələbə günümüzün ikinci ilinin sevincini yaşadığımız günlərdə qeyd edirik. Məhz bu baxımdan da, bu gün Azərbaycanın son illərdə qazandığı böyük nailiyyətlər Ulu Öndər Heydər Əliyevin yaratdığı və bu gün Prezident İlham Əliyevin Sədri olduğu Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyəti ilə birləşməyə bağlıdır.

YAP 30 İL ƏRZİNDƏ DAİM YENİLƏŞMƏYƏ DOĞRU GETDİYİNİN BİR DAHA ƏYANI SÜBUTUDUR

30 ilə yaxın şərəfli yolda Azərbaycanın qazandığı uğurların bələdçisi kimi çıxış edən Yeni Azərbaycan Partiyasının 2021-ci il martın 5-də VII qurultayının keçirilməsi də böyük tarixi hadisə idi. Çünki bu qurultay birliyimizin, həmrəyliyimizin nümayişi olmaqla, həm də bu 30 illər ərzində Yeni Azərbaycan Partiyasının daim təkmilləşməyə, yeniləşməyə doğru getdiyinin bir daha əyani şəkildə sübutu idi. Dövlətimizin başçısı, partiyanın Sədri İlham Əliyevin söylədiyi kimi, Yeni Azərbaycan Partiyasının VII qurultayının keçirilməsinin əsas səbəbi ölkədə və regionda yaranmış yeni realitətlərdir. Artıq bir neçə ildir ki, ölkəmizdə həyata keçirilən islahatlar siyasi partiyaların da fəaliyyətinə öz müsbət təsirini göstərir. Yeni Azərbaycan Partiyasının VII Qurultayının keçirilməsi və qurultayda yeni Nizamnamənin qəbul olunması, müəyyən yeniliklərin edilməsi, struktur dəyişikliyi siyasi islahatların tərkib hissəsi kimi dəyərləndirilə bilər. Eyni zamanda, qurultaydan keçən bir il ərzində YAP bir sıra ölkələrin siyasi partiyaları ilə əlaqələrin inkişafı istiqamətində mühüm addımlar atıb. Xüsusilə, Azərbaycan və Türkiyənin iqtidar partiyaları arasında uzun illər davam edən əməkdaşlıq 2021-ci ildə yeni mərhələyə qədəm qoydu. Yeni Azərbaycan Partiyası və Türkiyənin Ədalət və İnkişaf Partiyası (AK Parti) arasında ötən il iyun ayının 2-də imzalanmış əməkdaşlığa dair niyyət protokolu xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Partiya liderləri arasında olan dostluq münasibətləri AK Parti və YAP arasında əlaqələrin daha da yaxınlaşmasına, uğurlu təcrübə mübadiləsinə təkan verəcəyinə əminlik yaradır. Dostluq və qardaşlıq əlaqələri ölkələrimiz arasında, digər sahələrdə olduğu kimi, hakim siyasi partiyaların münasibətlərində də dinamik şəkildə inkişaf edir.

Həmçinin, YAP-ın Sədri, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev qurultaydakı genişməzmunlu çıxışında partiyanın yarandığı vaxtdan indiyə kimi müstəqil dövlətçiliyin və demokratik siyasi sistemin möhkəmlənməsi, ölkəmizin davamlı inkişafı, milli birliyin və vətəndaş həmrəyliyinin təmin olunması istiqamətində göstərdiyi fəaliyyətlə bağlı dəyərli fikirlər irəli sürdü. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi: "Partiyamızın VII qurultayı ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında önəmli hadisədir. Yeni Azərbaycan Partiyası nəinki Azərbaycanın, Cənubi Qafqazın ən böyük siyasi partiyasıdır. Partiyamızın böyük ənənələri var".

Ardı Səh. 5



Bəli, 30 il böyük inkişaf yolu keçən Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranması tarixi zərurət, o dövrdə cərəyan edən hadisələrin yekunu və mövcud olan ictimai-siyasi şəraitin məntiqi nəticəsi idi. Düz 30 il öncə tarixi zərurətdən yaranan Yeni Azərbaycan Partiyası zamanın sınaqlarından çıxmış, xalqın etimadını layiqincə doğrultmuş, müstəqil Azərbaycanımızın firavan gələcəyinin dünənəni, bu günü və gələcəyi naminə öz fəaliyyətini göstərən siyasi partiyadır.

Necə ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradıcısı, Azərbaycan xalqının xilaskarı ulu öndərimiz Heydər Əliyev demişdir: "Yeni Azərbaycan Partiyası dünənə, bu günə, gələcəyə partiya deyil, hər bir siyasi partiyanın keçdiyi yolun əsaslarına diqqət yetirmək, onun fəaliyyətinin xronikası və dinamikasını tədqiq etmək üçün bir sıra müxtəlif məqamlara toxunmaq lazımdır. Ümummilli lider Heydər Əliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasını şəraitin diktəsi ilə meydana gələn tarixi zərurət kimi qiymətləndirərək söyləyirdi: "Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycanda gedən ictimai-siyasi proseslərin içindən çıxmış zərurətdir. Azərbaycanda yaranan partiyaların bir çoxu ayrı-ayrı şəxslərin, siyasi fəaliyyətə başlayan şəxslərin şəxsi təşəbbüskarlığı ilə yaranan partiyalardır. Ancaq Yeni Azərbaycan Partiyasının fərqi ondan ibarətdir ki, bu partiya onu yaratmaq istəyən, siyasi fəaliyyətlə məşğul olmaq istəyən adamların istəkləri ilə, bir təşkilati mərkəz olmadan, hər bir öz tərəfindən hərəkət etməsi nəticəsində, ağır şəraitdə, böyük təqiblər şəraitində yaranmışdır". Həmin vaxt hakimiyyətdə olan AXC-Müsavat liderlərinin bacarıqsızlığı, səriştəsizliyi, naşılığı ucbatından səriştəsiz qüvvələr öz antimilliy, yeni milli maraqlardan uzaq siyasətləri

İLHAM ƏLİYEV: "Yeni Azərbaycan Partiyası nəinki Azərbaycanın, Cənubi Qafqazın ən böyük siyasi partiyasıdır"

ilə Azərbaycanı parçalanma, hətta məhvəyə təhlükəsi ilə qarşı-qarşıya qoymuşdular. Belə bir mürəkkəb şəraitdə Azərbaycan xalqı xilas böyük dövlət xadimi və dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevdə gördü. 1992-ci ilin oktyabrın 16-da 91 nəfər ziyalı "SƏS" qəzetində ümummilli liderimizə müraciət etdi. Müraciətdə qeyd edilirdi ki, "öz adımızdan və on minlərlə respublika vətəndaşı adından Sizdən xahiş edirik ki, təşəkkül tapan Yeni Azərbaycan Partiyasına rəhbərlik etməyə razılıq verəsiniz. Azərbaycan Sizin sözünüzü və qəti qərarınızı gözləyir".

ULU ÖNDƏRİN "91-LƏR"İN MÜRACİƏTİNƏ CAVABI BÜTÜN XALQIN İSTƏYİNİ VƏ ARZUSUNU ƏKS ETDİRİRDİ

Tarixə məşhur "91-lərin müraciəti" kimi düşmüş həmin müraciəti imzalayan ziyalılar bütün bu təhlükələri görür və gələcək vəziyyətin daha da ağırlaşacağını, illərlə həsrətində olduğumuz müstəqilliyimizin yenidən itirilməsi təhlükəsini gördülər. Məhz buna görə də hər zaman Azərbaycan xalqının güvəndiyi, arxalandığı, öz vətənini, millətini sonsuz məhəbbətlə sevən xilaskar liderə - Heydər Əliyevə müraciət etdilər. Bu müraciəti 91 nəfər imzalasa da, bütün xalqın istəyini və arzusunun əks etdirirdi. Həmin müraciət "Səs" qəzetində "Azərbaycan Sizin sözünüzü gözləyir" başlığı ilə dərc edilir. "91-lər" in müraciətinin əvvəlində Azərbaycanda mövcud vəziyyətə, onun baş vermə səbəblərinə ümumi nəzər salınır: "Hamımız görürük ki, respublikamızın, xalqımızın vəziyyəti gündən-günə ağırlaşır. Azərbaycan sözün əsl mənasında siyasi, mənəvi böhran keçirir. Bunun da əsas səbəbi son illər respub-

likada mövcud olan və gələcək daha da güclənən hakimiyyət böhranıdır. Ali hakimiyyət və idarəetmə orqanları Konstitusiyaya zidd, "real vəziyyətə uyğun" fəaliyyət göstər-məklə, əslində, iflic vəziyyətə düşmüşdür. Bir çox dövlət orqanları heç bir hüquqi əsas olmadan yaradılıb fəaliyyət göstərir. Bir sözlə, mövcud iqtidar ictimai-siyasi gedişatlara tam nəzarət edə bilmir".

AZƏRBAYCAN SİZİN SÖZÜNÜZÜ VƏ QƏTİ QƏRARINIZI GÖZLƏYİR

"91-lər" in müraciətindən sonra 24 oktyabrda "SƏS" qəzetində Heydər Əliyevin Azərbaycan ziyalıları-nın müraciətinə cavab olan "Yeni, Müstəqil Azərbaycan uğrunda" sərlövhəli məktubu dərc olundu. 5 noyabr tarixdə respublika ziyalıları-nın YAP təşkilat komitəsinin yığıncağı keçirildi. Heydər Əliyev yekdilliklə təşkilat komitəsinin sədri seçildi. 21 noyabr 1992-ci ildə isə Naxçıvan şəhərində YAP-ın təsis konfransı keçirildi və Heydər Əliyev açıq səs-vermə yolu ilə partiyanın sədri seçildi. 1993-cü ildə respublikada vəziyyət daha da ağırlaşdı, Gəncədə Surət Hüseynov silahlı qiyam qaldıraraq, dövlətə qarşı çıxdı. Xalq vətəndaş müharibəsinin bir addımında idi. İyunun 13-14-də Naxçıvan MR Ali Məclisinin sədri Heydər Əliyev Gəncə şəhərində oldu. O zaman Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıdışı ilə yaranan vətəndaş müharibəsinin qarşısını almaqla, Azərbaycanı bölünməyə, yox olmağa təhlükəsindən bir daha qorudu. Beləliklə, xalq öz tələbində qəti idi, təkidlə Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsini tələb edirdi. İyunun 13-də çağırılan parlamentin fövqəladə sessiyası iyunun 15-də öz işini davam etdirdi.



Yeni Azərbaycan Partiyası-



YAP 30: Yeni proqramla möhtəşəm zirvələrə doğru!

Əvvəli-Səh-4

İDARƏÇİLİK SİSTEMİNDƏ TƏKMİLLƏŞMƏ DAVAMLİ İNKİŞAFI ŞƏRTLƏNDİRİR

Bir əsas məqamı da qeyd edək ki, 2016-cı ildə keçirilən ümumxalq səsverməsinə çıxarılan əlavə və dəyişikliklər arasında prezidentlik müddətinin 7 ilədək uzadılması, vitse-prezidentlik institutunun yaradılması kimi məsələlər əsas yer tutur. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin sərəncamı ilə Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESKO-nun və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti təyin olunması uğurlarımızın davamlılığını şərtləndirən əsas amillərdəndir. Mehriban xanım Əliyeva təqdimat mərasimində bildirmişdir: "Gündəlik fəaliyyətimizdə insanseverlik, mərhəmət, qarşılıqlı hörmət, mehribançılıq unudulmamalıdır. Əksinə, məhz bu mənəvi dəyərləri uca tutaraq ən yüksək qələbələr əldə etmək, ən böyük zirvələrə qalxmaq olar". Birinci vitse-prezident bu əminliyi də ifadə etmişdir ki, gələcək fəaliyyətini məhz bu prinsiplər əsasında qurmağa çalışacaqdır: "Ölkəmizin və xalqımızın maraqlarını hər şeydən üstün tutacağıam, Azərbaycana layiqincə xidmət etməyə çalışacağam". Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti kimi Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyətinin əsasında sosial məsələlərin həlli dayanır. 2017-ci ildən ötən dövr ərzində Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti kimi gördüyü işlərin miqyası olduqca genişdir və onlar ümumilikdə Azərbaycanın dövlətçiliyinin daha da möhkəmləndirilməsinə, əhalinin sosial rifahının yüksəlməsinə, insan hüquq və azadlıqlarının qorunmasına, Azərbaycan mədəniyyətinin, tarixinin, milli-mənəvi dəyərlərinin təbliğinə yönəlib. Təkcə bu faktı qeyd etmək kifayətdir ki, bu il ölkəmizin UNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyasına ev sahibliyi etməsində Mehriban xanım Əliyevanın xidmətləri böyükdür. Çünki Azərbaycan Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyev cənablarının zamanın sınaqlarından çıxmış, xalqın etimadını layiqincə doğrultmuş, müstəqil Azərbaycanımızın firavan gələcəyinin dünəni, bu günü və gələcəyi naminə öz fəaliyyətini göstərərək olub.

YAP-IN VII QURULTAYI - YENİ HƏDƏFLƏ- RƏ, VƏZİFƏLƏRƏ DOĞRU

Bəli, bu, reallıqdır ki, cəmiyyət

daim yeniləşir, ictimai münasibətlərin inkişaf səviyyəsi yeni çağırışlar və reallıqlar yaradır. Bütün bunlar da öz növbəsində YAP-ın hakim partiya kimi qarşısında yeni tələblər və vəzifələr qoyur. Burada bir məqamı xüsusilə qeyd etməliyik ki, YAP həm cəmiyyətin irəliyə doğru, keyfiyyətcə yeni inkişaf mərhələlərinə daxil olmasını və onun mütərəqqi inkişafını təmin edən aparıcı siyasi qüvvə kimi çıxış edir, həm də yaratdığı yeni çağırışları və reallıqları özü tənzimləyərək, gələcəyə istiqamətlənmiş məqsəd və vəzifələr müəyyənləşdirir. Məhz bundan irəli gələrək, YAP-ın 2021-ci il martın 5-də keçirilmiş VII qurultayında partiyanın qarşısına yeni hədəflər və vəzifələr qoyulmuşdur. YAP-ın Sədri, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev qurultaydakı genişməzmunlu çıxışında partiyanın yarandığı vaxtdan indiyə kimi müstəqil dövlətçiliyin və demokratik siyasi sistemin möhkəmlənməsi, ölkəmizin davamlı inkişafı, milli birliyin və vətəndaş həmrəyliyinin təmin olunması istiqamətində göstərdiyi fəaliyyətlə bağlı dəyərli fikirlər irəli sürmüşdür. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi: "Partiyamızın VII qurultayı ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında önəmli hadisədir. Yeni Azərbaycan Partiyası nəinki Azərbaycanın, Cənubi Qafqazın ən böyük siyasi partiyasıdır. Partiyamızın böyük ənənələri var". Prezident İlham Əliyev qurultaydakı çıxışı zamanı YAP-ın müasir dövrün çağırışlarını özündə əks etdirən yeni proqramının hazırlanmasının vacibliyini bildirmişdir. Qeyd edək ki, Azərbaycan dövlətinin bütün sahələrində əldə olunan uğurlar YAP-ın yeni proqramının hazırlanmasını şərtləndirən mühüm faktorlardır. Prezident İlham Əliyevin çıxışlarından irəli gələn vəzifələri rəhbər tutaraq və ölkəmizin davamlı inkişafı, Azərbaycanın xarici siyasət sahəsində strateji maraqları, dördüncü sənaye inqilabının ictimai həyata göstərdiyi təsirləri və 44 günlük Vətən müharibəsində şanlı qələbənin yaratdığı reallıqları nəzərə alaraq, YAP-ın "Biz birlikdə güclüyük!" deizi altında yeni proqramı işlənib hazırlanmış və partiyanın İdarə Heyətinin 29 dekabr 2021-ci il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir. Budur, Qalib xalqın Qalib Partiyası. 30 il böyük inkişaf yolu keçən Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranması tarixi zərurət, o dövrdə cərəyan edən hadisələrin yekunu və mövcud olan ictimai-siyasi şəraitin məntiqi nəticəsi idi.

YENİ AZƏRBAYCAN PARTİYASI VII QURULTAYINDA SİYASİ HƏMRƏYLİK MODELİNİN ƏSASINI QOYDU

Hər bir qurultayı ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında böyük hadisə kimi yadda qalan Yeni Azərbaycan Partiyasının son qurultayı cəmiyyətimizdəki yeniliklə, bütün sahələrdə həyata keçirilən islahatlar fonunda keçirildi. YAP-ın VII qurultayında vacib qərarlar qəbul edildi. Qurultayda partiyanın yeni Nizamnaməsi təsdiq edildi və Nizamnaməyə uyğun olaraq partiyada struktur dəyişiklikləri baş tutdu. Daha modern formada 40 nəfərdən ibarət İdarə Heyəti təsdiq edildi, Siyasi Şura ləğv edildi, 13 nəfərdən ibarət olan Təftiş Komissiyası təsdiqləndi və bundan sonra partiyamızın yeni proqramı işlənildi. Həmçinin, onu da vurğulamaq lazımdır ki, partiyamızın beynəlxalq əlaqələrini də xüsusi vurğulamaq yerinə düşərdi. Belə ki, 44 günlük Vətən müharibəsində qarşıda Türkiyənin verdiyi dəstək önəmli idi. YAP-la Türkiyənin Ədalət və İnkişaf Partiyası (AK Parti) arasında Əməkdaşlıq Memorandumu imzalandı. Daha sonra Ukraynanın "Xalqın xidmətçisi" partiyası ilə də Əməkdaşlıq Memorandumu imzalanmışdı. Bütün bunlar partiyamızın VII qurultayından sonra da beynəlxalq əlaqələrin qurulmasında mühüm işlərin görüldüyünü göstərir. Bundan başqa, Yeni Azərbaycan Partiyasının VII qurultayında Qadınlar Şurası ləğv olundu, Veteranlar Şurası, Gənclər Birliyi yaradıldı. Ancaq bununla yanaşı Yeni Azərbaycan Partiyası Mərkəzi Aparatında gender siyasəti ilə bağlı şöbə yaradıldı. Və ötən qurultaydan keçən bir il ərzində partiyamızın 30 illiyinin qeyd edilməsi ilə çox böyük işlər, tədbirlər keçirilir. Vətən müharibəsində xalqımızın birliyi və iqtidar partiyası olaraq 30 illik torpaq həsrətinə son qoyulması partiyamızın gücü, qüdrəti idi. Bunun nəticəsidir ki, 6 siyasi partiya məhz YAP-a birləşməyə qərar verdi. Bu, Heydər Əliyevin apardığı siyasətin təntənəsi idi!

QƏLƏBƏLƏR, QALIBLƏR PARTİYASI - YENİ AZƏRBAYCAN PARTİYASI

Bəli, Yeni Azərbaycan Partiyası 30 il şərəfli yol keçərək monolitliyini qorudu, gücləndi, öz üstünlüyü, parlaq qələbələri ilə heç bir seçkidə rəqib tanımadı. Yeni Azərbaycan Partiyasının seçkilərdə qazandığı qələbələr bu partiyanın cəmiyyətdəki yerinin möhkəmliyini, dövlətçiliyimizin gücləndirilməsi istiqamətində həyata keçirilən siyasətə xalq dəstəyini, insanların bu təşkilata yüksək etimadını göstərir. Bütün iştirak etdiyi seçkilərdə Yeni Azərbaycan Partiyası qələbə qazanaraq bir daha ölkə vətəndaşlarının Azərbaycan reallığına verdiyi qiymət və Prezident İlham Əliyevin

həyata keçirdiyi uğurlu daxili və xarici siyasətə inamın ifadəsidir. Bu, həm də hər bir vətəndaşın Prezidenti olduğunun göstəricisi, Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı, verilən hər bir vədin konkret əməli işdə öz təsdiqini tapması ildən-ilə xalq-iqtidar birliyini göstəricisidir. Məhz bu gün sevinirik ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyaları yaşayır, qalib gəlir. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyev tərəfindən bu ölməz amallar sədaqətlə, cəsarətlə daha müvəffəqiyyətlə həyata keçirilir. Necə ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradıcısı, Azərbaycan xalqının xilaskarı ulu öndərimiz Heydər Əliyev demişdir: "Yeni Azərbaycan Partiyası dünənə, bu günün, gələcəyin partiyasıdır". Azərbaycan Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyev martın 5-də partiyanın keçirilən VII qurultayında çıxışı zamanı bir çox məsələlərə toxunaraq partiyamızın VII qurultayı ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında önəmli hadisə olduğunu bildirmişdir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının VI qurultayından üç il ötdüyünü və bu illər ərzində böyük nailiyyətlər və qələbələr əldə olduğunu deyib: "Bu illər ölkəmiz üçün, bölgəmiz üçün həlledici illər olmuşdur. Üç il ərzində ölkə həyatında bir çox önəmli hadisələr baş vermişdir. Təbii ki, onların arasında ən önəmlisi ərazi bütövlüyümüzün bərpa edilməsi, Vətən müharibəsində parlaq Qələbənin qazanılmasıdır. Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etdi, tarixi ədaləti bərpa etdi, işğalçıları əzəli torpaqlarımızdan qovdu və beləliklə, tarixi ədalət bərpa olundu. Bizim şanlı Qələbəmiz qürur mənbəyimizdir". Bəli, bu Qələbə həqiqətən də bizim qürur mənbəyimizdir. Bu reallığı Azərbaycan xalqı görür və bəlkə də bu, son 30 ildə bu qədər qürurlu olmamışdı - 44 gün ərzində tariximizin Zəfər Salmaməsi yazıldı, Bütövləşən Azərbaycanımız - Qarabağ Azərbaycanımıza qovuşduq. Məhz bu Böyük Qələbə Prezident İlham Əliyevin sözlünə, vədinə sadıq qalan dövlət başçısı imicini qazanması bütün sahələrdə təsdiqlənməsinin reallığıdır. Bu yerdə Prezident İlham Əliyevin 2003-cü ildə keçirilən andiçmə mərasimində söylədiyi bu fikirləri bir daha yada salmaq yerinə düşər: "Bütün bunları həyata keçirmək və Azərbaycanı qüdrətli dövlətə çevirmək üçün, ən başlıcası, ölkədə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasəti davam etdirilməlidir. Bu gün yüksək kürsüdən çıxış edərkən, mən Azərbaycan xalqına söz verirəm ki, bu siyasətə sadıq qalacağam, heç vaxt bu yoldan dönməyəcəyəm, Heydər Əliyevin siyasətini davam etdirəcəyəm". Prezident İlham Əliyev ke-

çirilən qurultayda da bildirib ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının adı Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. "YAP Heydər Əliyevin ətrafında yaradılmışdır, onun siyasi təcrübəsi, bilikləri, xalq qarşısında göstərdiyi xidmətlər, Naxçıvanda çalışdığı dövrdə göstərdiyi əsl vətənpərvərlik və öz xalqına olan sadıqlıq Azərbaycanın mütərəqqi insanlarını onun ətrafında birləşdirdi", -deyən Prezident İlham Əliyev Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1970-1980-ci illərin əvvəllərində gördüyü işlərin önəmli olduğunu söyləyib: "Çünki mən bunu dəfələrlə demişəm və partiya üzvləri bunu yaxşı bilir, gənc nəsil də bilməlidir ki, Heydər Əliyev 1969-cu ildə Azərbaycana rəhbərlik etməyə başlayanda Azərbaycan Respublikası Sovet İttifaqının müttəfiq respublikaları arasında bütün göstəricilərə görə axırıncı yerlərdə idi. Heydər Əliyevin fəaliyyətinin nəticəsində 1982-ci ildə isə qabaqcıl yerlərdə idi. Əgər iki respublika donor respublika idisə, onlardan biri də Azərbaycan idi. O vaxt onun gördüyü işlər həm sənaye, həm kənd təsərrüfatı, həm yüngül sənaye sahələrini böyük dərəcədə inkişaf etdirdi, canlandırdı və insanlar o dövrü xatırlayırlar. Bir də ki, Heydər Əliyevin qətiyyəti, cəsarəti, müdrikliyi, xalqa daim təmasda olması, korrupsiyaya və rüşvət-xorluğa qarşı amansız mübarizəsi haqlı olaraq xalq tərəfindən ona böyük rəğbət qazandırmışdır". Bir sözlə, müstəqilliyimiz, dövlətçiliyimiz, tərəqqimiz naminə mühüm siyasi qərarların verildiyi və fəaliyyətin göstərildiyi tarixi bir platformaya çevrilən Yeni Azərbaycan Partiyası bu gün regionun ən böyük siyasi partiyası olmaqla, Banisi Heydər Əliyevin ideyaları əsasında yaradıcılıq, quruculuq ruhunu günün-gündən gücləndirməkdədir. Partiyanın Sədri, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Yeni Azərbaycan Partiyası özünün siyasi çevikliyini, milli inkişaf naminə təşəbbüsçülüğünü artırmaqda, elektoral bazasını gücləndirməkdədir. Ölkə Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyev cənablarının söylədiyi kimi: "YAP, sözün əsl mənasında, ümumxalq partiyasına çevrilib. Cəmiyyətimizin bütün təbəqələri hakim partiyada birləşib. YAP nəinki Azərbaycanın, Cənubi Qafqazın ən böyük siyasi təşkilatıdır. Partiyamızın böyük ənənələri var. Yeni Azərbaycan Partiyası bundan sonra da ölkəmizdə gedən bütün proseslərin mərkəzində olacaq". Bəli, bu gün Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin yaratdığı Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranması ildönümünü tarixi bir anlarda-Qarabağımızın, Azərbaycanımızın, Ali Baş Komandanımız, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevin diplomatik siyasəti, Müzəffər Ordumuzun, rəşadətli əsgər və zabitlərimizin Qələbəsi günündə qeyd edirik. Ona görə də deyirik - Yeni Azərbaycan Partiyası, ildönümün mübarək! Qarabağ Azərbaycandır! Gözün aydın, Azərbaycan!

RƏFİQƏ KAMALQIZI



Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrin dövlət başçılarının Özbəkistan Prezidenti cənab Şavkat Mirziyoyevin ev sahibliyi etdiyi IX Zirvə görüşü türk sivilizasiyası üçün yeni dövrün başlanğıcı sayıla bilər. Əvvəla ona görə ki, bu Zirvə görüşü birgə inkişaf və tərəqqi dövrünün yol xəritəsinin müəyyən olunduğu bir görüş hesab olunur. Digər tərəfdən də tarix, mədəniyyət və sivilizasiyanın ümumi anlayışına əsaslanan sabitlik, təhlükəsizlik və rifah axtarışı kontekstində sammitdə qəbul ediləcək qərarlar türk sivilizasiyasının yeni dövrü, birgə inkişaf və tərəqqi dövrünün yol xəritəsinin cızılması, təyin edilməsi baxımından olduqca vacib və önəmlidir.

Səmərqənddə keçirilən Zirvə görüşündə üzv dövlətlərin ilk növbədə bir-biri ilə, digər tərəfdən də region və dünya dövlətləri ilə inteqrasiyasının yaxşılaşdırılması istiqamətində addımların atılması ən vacib və diqqətə layiq məqamdır. Bu kontekstdə iqtisadi inteqrasiyanın sürətləndirilməsi istiqamətində mühüm addımlar xüsusi önəm daşıyır. Nəzərə alsaq ki, 4 noyabr 2022-ci il tarixində artıq Türkdillli Dövlətlərin Bank Assosiasiyaları Şurası yaradılıb, deməli, iqtisadi inteqrasiya istiqamətində artıq addımlar atılıb və səylərin konkret nəticələr verəcəyi şübhə doğura bilməz, çünki bununla bağlı artıq istiqamət də müəyyənləşdirilib.

Sözsüz ki, iqtisadi əməkdaşlığın əsas istiqamətlərindən biri məhz enerji, marşrutlar və dəhlizlər daxilində tranzit daşımalarıdır. Etiraf etmək lazımdır ki, ələlxüsus Rusiya-Ukrayna müharibəsi başladıqdan sonra Şimali dəhlizinin bağlanması Xəzərdə əməkdaşlıq proseslərini kifayət qədər sürətləndirib. Faktiki olaraq qeyd olunur ki, Transxəzər dəhlizi, yeni Çindən başlayaraq Avropa-ya uzanan Mərkəzi Nəqliyyat Dəhlizi ilə bağlı üzv dövlətlər arasında əməkdaşlıq axtarışları həm ikitərəfli, həm də çoxsaylı sazişlər vasitəsilə intensivləşib. Bu səbəbdən Transxəzər logistik dəhlizlərində əməkdaşlıq olduqca faydalıdır. Əvvəla ona görə ki, Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv dövlətlər dünyanın rəqabət zonasına çevrilməsini, eləcə də bütün dünyada sabitliyin pozulmasını istəmir və hər platformada əməkdaşlıq körpüləri qurmaq məqsədini ortaya qoyur, açıq şəkildə ifadə edir. Digər tərəfdən də Transxəzər dəhlizində regional və global qeyri-sabitliyə qarşı əməkdaşlığa əsaslanan konstruktiv perspektiv təklif olunur.

Zirvə görüşü ilk növbədə iqtisadi əməkdaşlıq, eyni zamanda Türk Dövlətləri Təşkilatının institusional kimliyinin gücləndirilməsi baxımından olduqca əhəmiyyətlidir. Ələlxüsus türkdillli dövlətlərin, Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrin iqtisadi əməkdaşlığı həmin dövlətlərin birliyinin daha da möhkəmlənəcəyindən xəbər verir. Bu isə müasir dövrdə, xüsusən də dünya dövlətləri arasında rəqabətin gücləndiyi bir zamanda xüsusən vacib məqamdır. Ümumiyyətlə, iqtisadi əməkdaşlığın güclənməsi Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrin birliyinin tam hüquqlu beynəlxalq təşkilata çevrilmək imkanı deməkdir və bunu həmin ölkələrin hər biri yüksək qiymətləndirir. Bir sözlə, Səmərqənddə keçirilən IX Zirvə görüşü Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrin birliyinin güclü beynəlxalq təşkilat olmaq yolunda möhkəm addımlar atıldığını bir daha təsdiqləyir və bu baxımdan həmin görüşdə nəzərdə tutulan yol məhz birgə inkişaf və tərəqqi yolu hesab edilir.

Mədəni, tarixi və mənəvi ortaqlığa əsaslanan qardaşlıq münasibətləri, eləcə də siyasi, müdafiə və regional gündəliyin, demək olar ki, bütün əsas məsələləri üzrə baxışları-

nın üst-üstə düşməsi, eyni olması türk dövlətlərinin birliyi üçün əsaslı zəmin yaradır. Məhz bu səbəbdən də həmin birlik, əməkdaşlıq qarşılıqlı şəkildə dəstəklənir. Təsəffüfi də deyil ki, son illər Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrin möhkəm iqtisadi təmələ, daha dəqiq desək, birgə enerji və nəqliyyat layihələrində iştiraka, çox milyardlıq qarşılıqlı investisiyalara əsaslanan strateji birlik formalaşdırmağa çalışdıqları özünü aydın şəkildə biruzə verir. Bu baxımdan da Səmərqənddə keçirilən IX Zirvə görüşündə qarşılıqlı faydalı işgüzar əlaqələrin genişləndirilməsi məsələsinin əsas məsələlərdən birinə çevrilməsi elə əvvəlcədən də gözlənilən idi.

Bilirik ki, illərdir dünyanı bir sıra global böhranlar bürüyüb. Əvvəlcə pandemiya, onun ardınca enerji böhranı, ərzaq təhlükəsizliyi məsələləri bütövlükdə dünyanı narahat edən məsələlərə çevrildi və eyni zamanda Ukrayna-Rusiya müharibəsinin başlaması fonunda da nəqliyyat, logistika da bu və ya digər dərəcədə bütün Avrasiya regionuna təsirli ötürüldü. Məhz belə bir vəziyyət Türkiyəni, Mərkəzi Asiya və Cənubi Qafqazdakı müttəfiq dövlətləri ticarət və investisiya əməkdaşlığını genişləndirmək, xarici riskləri minimuma endirmək, enerji və ərzaq təhlükəsizliyini gücləndirmək üçün yeni platformalar qurmağa əlbəttə ki, sövq edir. Heç şübhəsiz ki, Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələri arasında gələcək əməkdaşlıq üçün böyük potensialın mövcud olduğu da danılmazdır və ölkə rəhbərimiz, cənab Prezident İlham Əliyev də Səmərqənddə keçirilən IX Zirvə görüşündə bu barədə fikirlərini aydın şəkildə diqqətə çatdırdı. "Türk dünyası 200 milyondan artıq əhalisi olan geniş coğrafiyanı əhatə edir və böyük iqtisadi potensiala, enerji resurslarına, nəqliyyat marşrutlarına, müasir müdafiə imkanlarına malikdir", deyərək cənab Prezident İlham Əliyev bildirib və vurğulayıb ki, türk ölkələri milli maraqları nəzərə alaraq, xarici arenada bir-birini dəstəkləməkdə davam etməli, iqtisadi, ticarət, mədəniyyət, nəqliyyat, enerji, kənd təsərrüfatı, turizm sahələrində əməkdaşlığı intensivləşdirməli, rəqəmsal transformasiya məsələlərində, eləcə də təhlükəsizlik və müdafiə sahəsində siyasi həmrəylik nümayiş etdirməlidirlər. Təbii ki, dövlət başçımızın bu mesajı Zirvə görüşünün bütün iştirakçıları tərəfindən dəstəklənməli idi və dəstəkləndi də. Əbəs yerə deyildi ki, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan özü də Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrin beynəlxalq aləmdə mövqeyinin gücləndirilməsi üçün əlavə addımların atılmasının zəruriliyini təsdiqlədi. Birgə inkişaf və tərəqqinin yolu artıq müəyyən edilib və bu gün formalaşan tendensiya-lar özü onu göstərir ki, yaxın gələcəkdə gü-zəştli ticarət haqqında Azərbaycan-Türkiyə sazişləri bütün türk dövlətləri arasında ticarət əlaqələrinin inkişafı üçün ən mühüm hərəkətverici qüvvəyə çevriləcək. Hazırda

Türk dünyası üçün “BİRGƏ İNKİŞAF VƏ TƏRƏQQİ YOLU”

Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv olan ölkələr investisiyalar və xidmətlər sahəsində azad ticarət sazişi üzərində işləyirlər və eyni zamanda sərhədyanı prosedurların birləşdirilməsini başa çatdırmaq niyyəti də göz önündədir. Yaxın gələcəkdə avtomobil yolu ilə yükdaşımaları genişləndirmək üçün vahid elektron tranzit icazəsi mexanizmini tətbiq etmək, eləcə də Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrin sadələşdirilmiş gömrük prosedurları üçün ümumi mexanizmlərin tətbiqi planlaşdırılır.

Müasir dünya hal-hazırda özünün çətin, mürəkkəb dövrünü yaşayır, hansıki belə bir dövrdə, belə bir şəraitdə, türkdillli dövlətlərin həmrəyliyi və birliyi xüsusən əhəmiyyətlidir. Bunu bir dövlət olaraq Azərbaycan çox yüksək qiymətləndirir. Etiraf etmək lazımdır ki, türkdillli dövlətlərin birliyə çevrilməsi məhz Azərbaycan rəhbərliyinin şərq və qərb istiqamətlərində əlaqələr və kommunikasiyaların qurulmasına yönəlmiş uzunmüddətli siyasəti sayəsində mümkün olub. Əgər fiziki reallıqda Azərbaycan bu mərkəzi halqaya çevrilməsəydi, hər şey mədəni-humanitar təşəbbüslər səviyyəsində qalar, ən yaxşı halda Frankofoniya Təşkilatının və bu kimi strukturların bir növ türk analoqu olardı. La-

kin rəsmi Bakının siyasi səyləri və sərmayələri Mərkəzi Asiya və Türkiyəni bir araya gətirə bildi, ittifaqın geoiqtisadi, geosiyasi, siyasi, iqtisadi əsaslarını yaratdı. Ələtdəki limana, eləcə də Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttinə Azərbaycanın yatırdığı milyardlarla dollar sərmayə bu günkü iqtisadi əməkdaşlığın və birliyin əsasını qoymuş oldu. Deməli, Azərbaycan hər zaman bu birliyə öz tövhiyələrini verib və birgə inkişaf, tərəqqi yolu-na yenə də töhfələr verməkdədir.

Sonda diqqətə çatdırmaq yerinə düşərdi ki, Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv dövlətlərin hər birinin qarşısında bundan sonra daha çətin məsələlər durur. Səmərqənddə keçirilən IX Zirvə görüşü bir daha sübut etdi ki, türk dövlətlərinin qarşısında birgə inkişaf və tərəqqi yolu var və bu yol şərəfli, əhəmiyyətli olmaqla yanaşı, həm də çətin yoldur. Çünki türk dövlətlərinin birliyi həmin dövlətlərin gücünün qüdrətinin artması deməkdir və bununla barışmayacaq qüvvələrin olacağı da bu baxımdan təkcəzib edilə bilməz. Elə ona görə də çətinliklər gözləniləndir. Amma onu da nəzərə almaq lazımdır ki, çətin olsa belə bu yol məhz birgə inkişaf və tərəqqi yoludur və bu yolla irəliləməyə dəyər.

İ. Hacıyev

Milli Dirçəlişin başlanğıcı

Azərbaycan tarixinin unudulmaz tarixi günlərindən biri məhz 17 noyabr Milli Dirçəliş Günü müstəqilliyimizin bərpa edilməsində əvəzsiz rol oynayıb.

1988-ci ilin noyabr-dekabr aylarında Bakıda olan hadisələrlə bağlıdır. Sovet rəhbərliyinin Qarabağ məsələsi ətrafında apardığı anti-Azərbaycan siyasəti nəticəsində XX əsrin 80-ci illərinin sonunda Azərbaycanda antisovet xalq hərəkatı təşəkkül tapdı. 17 noyabr 1988-ci ildə Bakının əsas meydanı sayılan Azadlıq meydanında Azərbaycan xalqının uzunmüddətli mitinqləri başladı. Azərbaycanda bu hadisələr milli-azadlıq hərəkatı kimi qiymətləndirilir və Respublikamızın istiqaliliyyət qazanmasında əsas amil sayılır. Ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi uzaqqörənliyi və müdrikliyi ilə dönməz xarakter aldı, müstəqil Azərbaycan müasir inkişaf yoluna qədəm qoydu.

Sovet İttifaqının iqtisadi, siyasi, mənəvi və ideoloji dayaqları sarsılımışdı. İmperiyanın siyasi "beyin mərkəzi"nin xalqlara, xüsusilə Azərbaycan xalqına qarşı yürütdüyü ayırı-seçkilik siyasəti kəskin xarakter aldı. M.Qorbaçov hakimiyyətinin dəstəyi ilə ermənilər Dağlıq Qarabağda azərbaycanlılara qarşı haqsız ərazi iddialarına başladı. Ermənilərin Topxanada törətdikləri vəhşiliklər, Ağdamda isə iki azərbaycanlı qətlə yetirmələri Bakıda milli hissləri alovlandırdı. XX əsrin əvvəllərində istiqlalın ləzzətini dadan xalq bu dəfə müstəqillik arzularını reallaşdırmaq üçün tarixi bir fürsətin yarandığını hiss etdi. 1988-ci ildən başlayaraq Azərbaycanda milli istiqlal hərəkatı geniş vüsət aldı. Milyonlarla insanın toplaşdığı Azadlıq meydanında səslənən tələblərin mahiyyəti getdikcə deyil-sərək müstəqil dövlət qurmaq ideyası milli düşüncəyə hakim kəsildi.

Hakimiyyətə gəlişi ilə xalqa sağlam ruh və özünəməxsus güc gətirən ümummilli lider Heydər Əliyev sovet ideologiyasının sərt qadağalarına baxmayaraq, milli-mənəvi dəyərlərə, Azərbaycan elminin və mədəniyyətinin dirçəlişinə xüsusi önəm verdi. Bütün sahələrdə inkişaf və oyanış müşahidə olunmağa başladı. Azərbaycan əsl intibah və dirçəliş dövrünə qədəm qoydu. Məhz ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə dünyanın müxtəlif ölkələrində təhsil alan milli ruhlu alimlər və ziyalılar ordusu yetişdi. Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin respublikada yaratdığı bu mənəvi-psixoloji və iqtisadi baza təxminən 20 il sonra Sovet İttifaqı dağılmağa başlayanda xalqın dayağı oldu.

1990-cı il noyabrın 17-də Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Sovetinin yeni tərkibdə ilk sessiyası keçirildi. Ümummilli lider Heydər Əliyevin sədrliyi ilə keçirilən həmin tarixi sessiyada muxtar respublikanın dövlət rəmzləri haqqında məsələ də müzakirə olundu. Xalq deputatlarının müzakirəsindən sonra üçrəngli bayrağın dövlət rəmzi kimi qəbulu ilə əlaqədar təklif irəli sürüldü. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli bayrağının bərpa olunması barədə qərar çıxaran sessiya onun dövlət bayrağı kimi qəbul edilməsi ilə əlaqədar Azərbaycanın Ali Soveti qarşısında vəsatət qaldırdı. Beləliklə, milli dirçəlişdən milli tərəqqiyə doğru uzanan tarixi yolun başlanğıcı qoyuldu.

Qönçə Quliyeva



Yeni Azərbaycan Partiyası-



Nəzəri yanaşmalardan yaxşı məlumdur ki, müasir cəmiyyətin elə bir siyasi institutudur ki, vətəndaşlar məhz onun vasitəsilə özlərinin siyasi hüquq və azadlıqlarını reallaşdırırlar, sosial qruplar öz maraqlarını artikuləsiyə edirlər və s. Ötən əsrin 90-cı illərinin başlanğıcında yenidən müstəqil olmuş Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının başlıca istəyi ölkənin müstəqilliyinə, suverenliyinə ciddi təhdid təhlükələr yaradan halların tez bir zamanda aradan qaldırılmasından, müstəqilliyin möhkəmləndirilməsi istiqamətində təsirli addımların atılmasından ibarət idi. Təbii ki, SSRİ-nin süqutundan sonra müstəqilliyinə dağılmış iqtisadiyyatla qovuşan Azərbaycan Respublikasının milli iqtisadi inkişaf strategiyasının müəyyən edilməsi də zəruri vəzifələr içərisində idi.

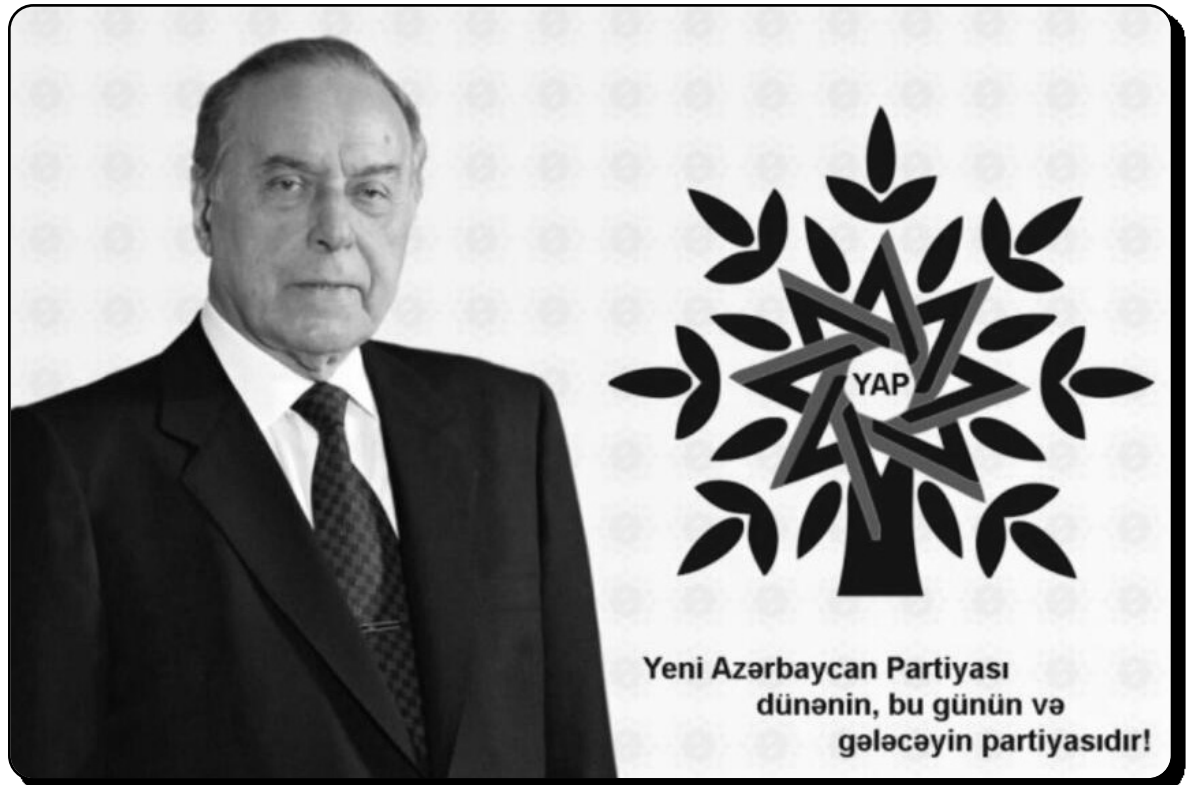


Elşad Mirbəşiroğlu
YAP İdarə heyətinin
üzvü, Milli Məclisin
deputatı, Siyasi elmlər
doktoru, professor

Sözgedən istiqamətlərdə mü-təşəkkil, yaxşı koordinasiya olunmuş fəaliyyəti reallaşdırmaq üçün ən uğurlu platforma kimi Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması müəyyənləşdirildi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında məhz YAP olduqca mürəkkəb tarixi mərhələdə yenidən müstəqil olmuş Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarının dövlətçiliyimiz və xalqın rifahı ilə bağlı maraqlarının təmin olunması istiqamətində səmərəli fəaliyyət göstərmək iqtidarında idi. YAP həm də vətəndaş cəmiyyəti quruculuğunun tələblərinə uyğun formalaşdı. Belə ki, ötən əsrin 90-cı illərində Azərbaycan vətəndaşları fərdi maraqları ilə bağlı deyil, əsasən dövlətçilik, ölkənin müstəqilliyinin və suverenliyinin möhkəmləndirilməsi maraqları ilə hakimiyyət orqanlarına öz təşəbbüslərini çatdırmaq, həyatı vacib məsələlərlə bağlı hakimiyyət orqanlarına təsir etmək imkanlarına malik olmaq istəyirdilər. Bunun üçün isə, hər şeydən öncə, milli maraqlara uyğun fəaliyyət göstərə biləcək liderə və siyasi instituta ehtiyac vardı. Belə lider qismində Azərbaycan xalqı yalnız Ulu Öndər Heydər Əliyevi görürdü. Hələ SSRİ-nin mövcudluğu dövründə Heydər Əliyevin ölkəsi və xalqı yolunda hansı fədakarlıqlara gətirdiyi haqqında xalqın aydın təəvvürləri var idi. Malik olduğu böyük idarəçilik təcrübəsi, sarsılmaz iradəsi, hərtərəfli dünyagörüşü sayəsində yalnız Ulu Öndər Heydər Əliyev dövləti və xalqı olduqca çətin tarixi

sınaqlardan üzəgə çıxara bilirdi. Bunu yaxşı dərk edən müdrik Azərbaycan xalqı israrla Heydər Əliyevin yenicən ali siyasi hakimiyyətə qayıtmasını istədi. Hər zaman xalqın yanında olan Ulu Öndər sözsüz ki, xalqının çağırışlarına böyük həssaslıqla yanaşdı. Müstəqilliyinin ilk illərində Azərbaycan Respublikasının, sözün əsl mənasında, dövlətçiliyi sual qarşısında idi. Çünki Ermənistanın əsassız ərazi iddiaları və soydaşlarımıza qarşı qanlı soyqırımını həyata keçirməsi, deportasiyaya məruz qoyması, Azərbaycan torpaqlarını işğal etməyə başlaması Azərbaycan dövlətinin gələcəyi ilə bağlı nikbin düşünməyə imkan vermirdi. Bütün bunlar azmış kimi, daxili-siyasi münasibətlər də səngimək bilirdi. Hakimiyyət hərisliyi, onun uğrunda qeyri-sivil mübarizə digər həlli vacib problemləri yaddan tamamilə çıxarmışdı. AXC hakimiyyətinin düşünlümlü xarici siyasi gedişləri olduqca həssas bir məqamda ölkənin durumunu daha da ağırlaşdırırdı. Buna görə də əsl milli qüvvələrin fəaliyyətlərinin, təşəbbüslərinin institusionallaşması olduqca zəruri idi. Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması bu mənada tarixi sifariş idi. Siyasi partiya bir qayda olaraq, hakimiyyətə gəlmək, hakimiyyətin reallaşdırılmasında iştirak etmək üçün yaradılır. Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması motivi isə tamamilə başqa idi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında YAP-ın yaradılması və fəaliyyətə başlaması yalnız bir hədəf üçün idi-Azərbaycan dövlətçiliyini və xalqını xilas etmək. Yeni Azərbaycan Partiyasını digər siyasi partiyalardan fərqləndirən başlıca cəhət də elə bu idi. Qeyd etmək lazımdır ki, müasir cəmiyyətlərdə siyasi partiyaların yeri və rolu problemi elmi politoloji və publisist diskursun mərkəzi mövzularından biri olaraq hələ də qalmaqdadır. Demək olar ki, bütün yanaşmalarda siyasi partiyaların təbiəti, missiyası ilə bağlı identik baxışlar mövcuddur. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, siyasi hakimiyyət maraqlarının təmin olunması uğrunda müstəqil fəaliyyət göstərmək üçün əsas siyasi institut olaraq siyasi partiya yaradılır. Oxşar siyasi baxışlara malik olan insanlar əksər hallarda fərdi maraqlarını müdafiə etmək və ya reallaşdırmaq üçün siyasi partiya formalaşdırırlar, yaxud onun işində iştirak edirlər. Ulu Öndər Heydər Əliyevin ətrafında bir-ləşərək, Yeni Azərbaycan Partiyasını yaradanların isə yalnız milli maraqları var idi. Azərbaycan dövlətçiliyinin xilasını, müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi, Azərbaycan xalqının təhlükəsizliyi və rifahı haqqında düşüncə hər kəs Heydər Əliyevin yanına, Yeni Azərbaycan Partiyasına can atırdı. Ona görə də Yeni Azərbaycan Partiyası yaradıldığı bir gündən siyasi proseslərin subyektinə çevrildi. Çünki xalq tərəfindən hərtərəfli dəstəyə malik idi. Yeni, artıq qeyd etdiyimiz kimi, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranması həm yaranmış şəraitin, həm də xalqın tələbi idi. Hakimiyyətdə olanların uğursuz fəaliyyəti, dövlət idarəçiliyi sahəsində təcrübəsizliyi ölkəni düşmüş olduğu olduqca ağır vəziyyətdən çıxarmaq iqtidarında deyildi. Sözün əsl mənasında, Azərbaycan dövlətini və xalqını xilas edəcək bir siyasi instituta ehtiyac yaranmışdır. İctimai-siyasi zərurətdən yaranan Yeni Azərbaycan Partiyası Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında bu xilaskarlıq missiyası cəsarətlə öz üzərinə götürdü. YAP 1992-ci il noyabr ayının 21-də yaradıldığı bir gündən öz fəaliyyətini milli maraqlarımız və Azərbaycan xalqının rifahının təmin edilməsi istiqamətində qurdu. YAP dünyada çox nadir partiyalardandır ki, olduqca qısa zaman kəsiyində təşkilatlanmağı bacardı və 1993-cü ildə iqtidar partiyası oldu. Bu, bir daha ona dəlil edirdi ki, YAP xalq tərəfindən Heydər Əliyev ətrafında birləşmək üçün yaradılmış ümumxalq partiyasıdır. Bu baxımdan da, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması ilə Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyətinin birbaşa əsası qoyulmuş oldu. Çünki, Yeni Azərbaycan Partiyası platformasında hamının birləşməsi və hakimiyyətlə təmas

YAP - xilaskarlıq missiyası üçün yaradılmış partiya



dər Heydər Əliyevin ətrafında birləşərək, Yeni Azərbaycan Partiyasını yaradanların isə yalnız milli maraqları var idi. Azərbaycan dövlətçiliyinin xilasını, müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi, Azərbaycan xalqının təhlükəsizliyi və rifahı haqqında düşüncə hər kəs Heydər Əliyevin yanına, Yeni Azərbaycan Partiyasına can atırdı. Ona görə də Yeni Azərbaycan Partiyası yaradıldığı bir gündən siyasi proseslərin subyektinə çevrildi. Çünki xalq tərəfindən hərtərəfli dəstəyə malik idi. Yeni, artıq qeyd etdiyimiz kimi, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranması həm yaranmış şəraitin, həm də xalqın tələbi idi. Hakimiyyətdə olanların uğursuz fəaliyyəti, dövlət idarəçiliyi sahəsində təcrübəsizliyi ölkəni düşmüş olduğu olduqca ağır vəziyyətdən çıxarmaq iqtidarında deyildi. Sözün əsl mənasında, Azərbaycan dövlətini və xalqını xilas edəcək bir siyasi instituta ehtiyac yaranmışdır. İctimai-siyasi zərurətdən yaranan Yeni Azərbaycan Partiyası Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında bu xilaskarlıq missiyası cəsarətlə öz üzərinə götürdü. YAP 1992-ci il noyabr ayının 21-də yaradıldığı bir gündən öz fəaliyyətini milli maraqlarımız və Azərbaycan xalqının rifahının təmin edilməsi istiqamətində qurdu. YAP dünyada çox nadir partiyalardandır ki, olduqca qısa zaman kəsiyində təşkilatlanmağı bacardı və 1993-cü ildə iqtidar partiyası oldu. Bu, bir daha ona dəlil edirdi ki, YAP xalq tərəfindən Heydər Əliyev ətrafında birləşmək üçün yaradılmış ümumxalq partiyasıdır. Bu baxımdan da, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması ilə Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyətinin birbaşa əsası qoyulmuş oldu. Çünki, Yeni Azərbaycan Partiyası platformasında hamının birləşməsi və hakimiyyətlə təmas

şəraitində milli maraqlar uğrunda mübarizə aparmaq imkanları yarandı. Yeni Azərbaycan Partiyasının iqtidar partiyasına çevrildiyi çevrildiyi elə ilk günlərdən Azərbaycan xalqı bir daha əmin oldu ki, seçimdə yanılmayıb. Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında YAP bütün Azərbaycan xalqını öz ətrafında daha sıx birləşdirməyə, milli həmrəyliyi heç vaxt olmadığı qədər möhkəmləndirə bildi. Ölkə qarşısında duran problemləri aradan qaldırmaq üçün hər şeydən öncə daxili siyasi sabitliyi təmin etmək tələb olunurdu. Bunun üçün isə, əsas hərəkətverici amil rolunda xalqın həmrəyliyi çıxış etdirdi. Azərbaycan xalqının birliyi, Ulu Öndər Heydər Əliyevin müdrikliyi qısa zaman kəsiyində milli inkişafın ilkin şərti olan daxili siyasi sabitliyi təmin etməyə imkan verdi. Tarixən dövlətlərin və xalqların siyasi həyatlarının təcrübəsi göstərməmişdir ki, istənilən siyasi partiyanın fəaliyyətinin səmərəliliyini şərtləndirən əsas amil onun sosial dəstəyidir. Biz bunu Yeni Azərbaycan Partiyası təcrübəsində daha aydın müşahidə etdik. Belə ki, YAP bütün addımlarında, qərarlarında xalqa spəkəndi və xalqdan böyük dəstək aldı. Çünki, Azərbaycan xalqı hər zaman əmin oldu ki, YAP tərəfindən atılan hər addım, verilən hər qərar xalq naminədir. Ona görə də hər ötən il Yeni Azərbaycan Partiyasının sosial bazası daha da genişlənir. Yeni Azərbaycan Partiyasının bu gün Cənubi Qafqaz regionun ən böyük partiyası olması bunu əyani şəkildə bir daha sübut edir. YAP iqtidarının müəyyənləşdirdiyi Azərbaycanın inkişaf strategiyası bütün dövrlər üçün uğurlu formulu rolunda çıxış etməkdədir. Azərbaycan Respublikasında siyasi sistemin monolit siyasi gücü olan YAP həm də öz çə-

vikliyi ilə səciyyələnir. Nəzərə alınmaq lazımdır ki, dünyada və regionda davamlı olaraq, müxtəlif xarakterli dəyişikliklər getməkdədir. YAP bu dəyişikliklərə daim çevik və adekvat reaksiya nümayiş etdirərək ölkənin hərtərəfli inkişafına dövrün tələblərinə uyğun yeni elementlər və dinamizmi qatıb. Ayrıca olaraq, qeyd etmək lazımdır ki, Yeni Azərbaycan Partiyası ölkənin hərtərəfli inkişafını etibarlı təmin etməklə yanaşı, həm də vətəndaşların siyasi iştirakçılıq səviyyəsini də diqqətdə saxlayıb. Belə ki, ümummilli məsələlərin həlli zamanı bütün vətəndaşların iştirakını təmin etmək üçün şərait yaradıb. Bunun ən bariz nümunəsi kimi 1995-ci ildə Konstitusiyanın qəbulu prosesini göstərmək olar. Konstitusiya ümumxalq müzakirəyə təqdim edildi, sonra qəbul olundu. Bununla Yeni Azərbaycan Partiyası müvafiq olaraq, ölkədə siyasi mədəniyyətin inkişafına da böyük töhfə vermiş oldu. Ümumxalq partiyası olan YAP Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin sədrliyi dövründə öz inkişafının yeni keyfiyyət mərhələsinə keçdi. Cənab İlham Əliyev Ulu Öndər Heydər Əliyev irsini davam etdirərək, onun ideyalarını yeni reallıqların tələblərinə uyğun inkişaf etdirərək Azərbaycan Respublikasını dünyanın ən qabaqcıl ölkələrindən birinə çevirdi. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında YAP iqtidarı Azərbaycan xalqına tarixinin ən böyük qələbəsini yaşatdı. Vətən müharibəsində işğalçı Ermənistan ordusu 44 gün ərzində darmadağın edildi və torpaqlarımızın otuz illik işğalına son qoyuldu. Bununla da, YAP bir daha nümayiş etdirdi ki, xilaskarlıq missiyasını cəsarətlə öz üzərinə götürdü və uğurla yerinə yetirdi.

Milli dirçəlişdən müstəqilliyə...



Xalqımızın tarixi həm əsrlərdən bu günədək ayrı-ayrı dövrlərin hadisələrinin toplusu, həm də qürur, fəxarət səhifələrimizdir. Həmin səhifələri çevirdikcə bu millətin zaman-zaman azadlıq, müstəqillik uğrunda mübarizə və mücadilələrlə dolu, qanlı, yazılmış tarixi anları gözlər önünə gəlir, sanki yenidən canlanır, insanı həmin illərə qaytarır. Son bir qərindən artıq zaman kəsiyində bütün yaşananlar fonunda onu söyləmək olar ki, bu xalq azadlığı zərrə-zərrə əldə etdi, müstəqilliyə addım-addım çatdı. Bu yolda şəhid verdi, qazi qazandı, qan tökdü, göz yaş axıtdı. Nə ürəklər qırıldı, bellər büküldü, nakam talelər yarandı. Lakin dözdük, dəyanət göstərdik, yorulmadıq, əzm göstərdik və müstəqilliyimizi əldə edə bildik.

“Azadlıq”dan azadlığa

1988-ci il artıq çoxdan bəri xəstə yatağına düşən sovet rejiminin son ayları, həftələri, günləri idi. Sanki məktəbdə bizə kapitalizm ictimai forması ilə bağlı öyrədilən bir dərslə olduğu kimi, artıq yuxarılar əvvəlki kimi idarə edə bilmirdi, aşağılar isə əvvəlki kimi tabe olmurdu. Beləliklə də 70 yaşlı xəstə ömrünün sonuna yaxınlaşırdı. Bundan istifadə edən müttəfiqlər isə necə dəyərlər, istədikləri kimi yararlanmağa başlamışdılar. Məsələn, götürək daim gözü Azərbaycan torpaqlarında olan erməniləri. 1988-ci ildən onların həvəs dişləri yenə qamaşmağa başladı. Sözsüz ki, havadarlarının da dəstəyi ilə yeni iddialara başladılar. Ermənistanla sərhədboyu rayonlarımızda vəziyyət gündəngünə pisləşirdi. Ermənilər müxtəlif təxribatlar törədirdi, sərhədlərimizdəki postları, Bakı-Naxçıvan qatarını atəşə tutur, Naxçıvana gedən təbii qaz və elektrik xətlərinə müdaxilələr edirdilər.

Elə 17 noyabrda sovet quruluşunun banisi Leninin adını daşıyan (indiki Azadlıq) meydanına xalqın toplanmasının ilkin səbəbi də qonşuluqdan kənar ermənilər idi. Onların Şuşada Topxana meşəsini qıraraq talmalarına qarşı etiraz aksiyaları çox yaxın günlərdə mitinqlərlə nəticələndi. Çünki xalqın çağırışına qarşı rəhbərlik tərəfindən heç bir cavab gəlmirdi. Ermənilər yerində oturdu. Üstəlik onlara geniş meydan verildi. Erməni adlı mürdər isə bundan istifadə edərək işğalçılıq siyasətini uğurla həyata keçirməyə hazırlaşdılar. Elə torpaqlarımızın işğal olunmasının təməli də həmin illərdə qoyuldu. Sovet rəhbərlərinin aylaşdıqları vəzifə kürsülərini qoruyacaqlarına dair verdikləri vədlər o zaman ki Azərbaycan rəhbərliyinin torpaqlarımızı satması ilə nəticələndi. O torpaqlar ki, düz otuz ildən artıq dövr ərzində onların ağrı-acısı, qaçqınlıq-didərginlik problemləri ilə yaşamaqı oldu bu xalq.

Bəli, 1988-ci ilin noyabrın 17-dən dekabrın 5-dən Bakının Azadlıq meydanında keçirilən mitinqlər bu xalqın hüquqlarının müdafiəsinə qalxmasından Milli Azaqlıq Hərəkatının başlanmasına qədər gətirib çıxardı.



Azərbaycan xalqı çıxış yolunu müstəqil olmaqda, müstəqil yaşamaqda gördü. Ərazi bütövlüyünü, torpaqlarını neçə qorumağın lazım olduğu yollarını müəyyən edərək yeni bir yola çıxdı: azad olmağa. Azadlıq meydanından azadlıq, müstəqillik yolu belə başlandı.

Meydanda gecələyən insanlar, alışırdıran tonqallar...

Minlərlə soydaşımızın toplaşdığı Azadlıq meydanında mitinq iştirakçılarının tələbləri belə idi:

-Topxana meşəsinin qırılması dayandırılmalı;

-Dağlıq Qarabağ muxtar vilayəti ərazi-

sində respublika hakimiyyətinin səlahiyyətləri bərpa olunsun;

-SSRİ Ali Sovetinin növbəti sessiyasında Qarabağ məsələsi müzakirə olunsun, olunmazsa bizim deputatlar geriye - Respublikaya qayıtmaları.

Bu tələblərdən göründüyü kimi, mitinqdə Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünün dayandırılması, Dağlıq Qarabağda anti-azərbaycan siyasəti yeridən qurumun ləğv edilməsi, əks təqdirdə Ermənistanla qarşı iqtisadi sanksiyalar tətbiq edilməsi, Azərbaycandan olan deputatların SSRİ Ali Soveti sessiyasında Ermənistanın təcavüzü ilə əlaqədar məsələ qaldırması başlıca tələblərdən idi.

Lakin hökumət nümayəndələri mitinqi dayandırmağı tələb etdikdə mitinqçilər tələbləri yerinə yetirilməyincə meydanı tərk etməyəcəklərini bildirir, "Moskvanın fitnələrinə son qoyulsun!", "Suverenlik!", "Azadlıq!" şüarları səsləndirirdilər. Bundan Moskvaya təzyiq edib respublikalarda hakimiyyəti ələ keçirmək istəyən qüvvələr istifadə etməyə çalışırdılar.

Faktlara nəzər yetirək: Bakının bəzi rayonlarında vəziyyət qəsdən gərginləşdirilir, xuliqanlıq hərəkətləri törədilirdi. Naxçıvanda dövlət orqanları binasına hücum edilmişdi, noyabrın 22-də Gəncədə əhali ilə ordu arasında qanlı toqquşma baş vermiş, 160 nəfər yaralanmış, üç əsgər və bir uşaq həlak olmuşdu. Noyabrın 24-də Bakı, Naxçıvan və Gəncə şəhərlərində xüsusi vəziyyət və komendant saati tətbiq edildi. Küçələrə ağır silahlı qoşun hissələri yeridildi.

Meydan səngimək bilmirdi. İnsanlar küçələrə çıxarılmış tankların lülələrinə qərənfilər taxır, əsgərləri camaatın tələbləri ilə tanış edir, qan tökməyə çağırırdılar. Nümayişçilər meydana Azərbaycan SSR-in oraq çəkicli bayrağı ilə gəlmişdisə, bir neçə gün sonra -noyabrın 19-da burada ilk dəfə 1918-1920-ci illərdə mövcud olmuş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bayrağı qaldırıldı. Lakin bu, hələlik 70 il içimizdə sönməyən bayraq sevgisinin nümayişi idi. Biz hələ qarşıdakı bir neçə ildə də sovet imperiyasının bayrağı altında yaşamaq olacaqdıq. Üçrəngli bayrağımızın başımız üzərində dalğalanması üçün hələ uzun bir yol getməli və bu yolda bilərəkdən yaradılan maneələrlə qar-

şılaşmalı olacaqdıq.

Meydanda isə mitinqlər davam edirdi. Çox vaxt mitinqçilərin sayı milyon nəfəri ötürdü. Gecələr meydanda qalanmış tonqalların ətrafında minlərlə adam qalırdı. Xalq artıq mitinqlə mümkün olan nəticəni əldə etmişdi. Ölkə rəhbərliyi mövcud problemə Azərbaycan xalqının münasibətini bilməmişdi. Lakin erməni millətçiliyinə, separatizminə qarşı heç bir tədbir görülmürdü. İndi təşkilatlanmaq, mübarizəni demokratik vasitələrlə davam etdirmək lazım idi. Cəmiyyətin bunu dərk edən qüvvələri mitinqdən tədricən uzaqlaşdırıldı, meydanın mühasirə həlqəsi daraldıldı. Dekabrın 3-də hərbi hakimiyyət mitinqçilərdən meydanı tərk etməyi tələb etdi. Dekabrın 4-də isə gəcə hərbi hücum edib zərərli qüvvələri boşaldıldı, burada gecələyən mitinqçiləri həbs etdilər.



Meydan dağıldıqdan sonra da bir neçə gün Bakıda və başqa şəhərlərdə etiraz tətili və nümayişləri keçirildi.

20 Yanvara doğru...

Beləliklə ölkəmizdə Milli Azadlıq Hərəkatı başladı. Xalq artıq sovet rejiminin 70 illik əsarət zəncirlərini qırıb azadlığa, müstəqilliyə doğru bir yola çıxmışdı. Bu yoldan isə onları heç bir qüvvə çəkəndirə bilməyəcəkdi. Çünki artıq xalqın azad yaşamaq istəyi alovlanmışdı. Azadlıq meydanında çatılan tonqallar tək gecənin soyuğunu dəf etmək üçün deyildi, həm də hər bir azərbaycanlının qəlbində qurulan azadlıq tonqalı idi. Onun qılıncımları isə çoxdan onların azadlıq eşqini alovlandırmış, "bu yolda öldü var, döndü yoxdur" qənaətini yaratmışdı.

1990-cı illərə qədər davam edən bu mücadilə heç kimin ağılına 20 Yanvar kimi dəhşətli bir faciənin yaşanaçağını gətirə bilməzdi. Bəlkə də gətirmişdi, bəlkə də xalq bunu görürdü. Lakin onun bu yolda qətiyyəti, əzmi görə biləcəklərindən yuxarıda olduğu üçün "nə olacaqsansa, olsun, tək azadlıq olsun!" istəyini üstələyə bilmədi.

Bu səbəbdən də üstümüzə tanklar, zirehler yeridildi. Bizi susdurmağı, evlərimizə yollağağı, sakitcə oturub onları dinləməyimizi istəyirdilər. Onların əmrələrinə müntəzir olmağı arzu edirdilər. Lakin artıq keç idi. Xalq çoxdan öz yeni yolunu seçmiş, bu yolda qətiyyətlə addımlamağa başlamışdı. Və bu yoldan heç də qayıtmaq fikri yox idi. Belə anda isə bizləri zorla özlərinə tabe etməyə fikrinə düşdülər. Elə 20 Yanvar faciəsi də bu məqsədlə törədildi. Meydandan insanları qovmaq, onları susdurmaq, öz dərnləri ilə baş-başa qoymaq məqsədinə.

Sovet rejiminin xalqımıza "təhfəsi" olan 20 Yanvar faciəsi onlarla günahsız uşaqların, gənclərin, yaşlı insanların, heç meydanda belə olmayanların qətlilə nəticələndi. O müdhiş gecədə ölüm yağış kimi yağdırdı insanlarn başına. Bu yağış azadlığı, bu fikirdə olanların beynini yumaq üçün idi. O beyinlərdəki istəkləri suyun qarşısında özlərinə sərf edən məcraya yönəltmək idi.

Lakin artıq bu istək və arzulara yağışın, suyun gücü çatı bilməzdi. Onlar beyinlərə, ürəklərə həkk olunmuşdu. İnsanlar ölümü gözlərinin qarşısına almışdılar. Buna görə də öldülər, itirdilər, lakin azadlıq, müstəqillik yolundan dönmədilər. Lakin Azərbaycan rəhbərlik edənlər öz hakimiyyətlərini və imperiyanın maraqlarını milli maraqlardan üstün tutduqları üçün xalqın dirçəlişini mütləqə istiqamətə yönəldə bilmədilər. Müstəqillik arzularımızı, dövlətçiliyimizin dirçəliş ideyasını gerçəkləşdirə biləcək yeganə milli lider isə yalnız ulu öndər Heydər Əliyev idi.

17 noyabr 1990-cı il

Milli dirçəliş tariximizdə mühüm siyasi əhəmiyyət kəsb edən, 1990-cı il noyabrın 17-də ulu öndər Heydər Əliyevin sədrliyi ilə keçirilən Naxçıvan parlamentinin ilk iclası ölkəmizdə mütləq ictimai-siyasi proseslərin baş verdiyi dövrə təsadüf edirdi. Görkəmli dövlət xadiminin həmin vaxtlarda atdığı qətiyyətli addımlar Azərbaycanın siyasi tarixində daim milli idealların, qədim dövlətçilik ənənələrinin yaşadıldığı və inkişaf etdirildiyi məkan kimi xüsusi yerə malik olan Naxçıvanı milli azadlıq hərəkatının başladığı, milli həmrəylik ideyalarının bərqərar olduğu diyar kimi yenidən mühüm siyasi mərkəzə çevirmişdi. Məhz bunun nəticəsidir ki, 1990-cı il noyabrın 17-si ölkəmizin müstəqillik tarixinə çox əhəmiyyətli tarixi gün kimi düşmüşdür. Həmin gün Azərbaycanın üçrəngli bayrağı 70 ildən sonra ilk dəfə Naxçıvanda dalğalandırılmış, dövlət atributlarımızla bağlı çox mühüm qərarlar qəbul edilmişdir. Hələ kommunist partiyasının hökm sürdüyü bir dövrdə böyük cəsarətlə qəbul edilmiş həmin qərarlar keç-

miş ittifaq tarixində bir ilk, bu ittifaqın süqutuna aparacaq tarixi yolun başlanğıcı, digər müttəfiq xalqların müstəqillik yoluna salınmış işıq idi. Bu, ümumilikdə, Azərbaycan xalqının milli siyasi təfəkküründə əsaslı dəyişikliklərə, milli müstəqillik uğrunda hərəkatın geniş vüsət almasına səbəb olmuşdur.

Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin 1990-cı ilin iyulunda Naxçıvana qayıdışı və bu qədim Azərbaycan diyarında milli dövlətçiliyimizin bərpası istiqamətində atdığı tarixi addımlar nəinki Naxçıvanı, bütünlükdə Azərbaycanı məhv olmaq təhlükəsindən xilas etdi. Ulu öndər Naxçıvanda milli dirçəlişin əsasını qoymaqla Azərbaycanın müstəqil, demokratik və dünyəvi dövlət kimi fəaliyyət göstərməsi üçün mühüm siyasi və ideoloji mahiyyət daşıyan tarixi qərarların qəbul edilməsinə nail oldu.

1990-cı il noyabrın 17-də ümummilli lider Heydər Əliyevin sədrliyi ilə Ali Məclisin sessiyasında "Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının adının dəyişdirilməsi haqqında" Qərarın qəbul olunması, SSRİ kimi imperiyanın hələ tarix səhnəsindən silinmədiyi bir dövrdə Naxçıvanın adından "sovet sosialist" sözlərinin çıxarılması çox böyük cəsarət tələb edirdi. Bununla ümummilli liderimiz, əslində, milli dövlətçiliyimizin dirçəliş istiqamətində ilk böyük addımını atdı. Ulu öndərimizin sədrliyi ilə keçirilən həmin tarixi sessiyada muxtar respublikanın dövlət rəmzləri haqqında məsələ də müzakirə olundu. Dahi şəxsiyyətin özünün işləyib hazırladığı və Ali Məclisdə yekdilliklə qəbul olunan "Naxçıvan Muxtar Respublikasının dövlət rəmzləri haqqında" tarixi Qərarda deyilirdi: "Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi qərara alır:

1. İlk Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli Dövlət Bayrağı Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Bayrağı kimi təsis edilsin.

2. Naxçıvan Muxtar Respublikasının digər dövlət rəmzi - Dövlət Himni və gerbi haqqında məsələ öyrənilib Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin müzakirəsinə verilsin.

3. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli Dövlət Bayrağının bütövlükdə Azərbaycan SSR-in dövlət rəmzi kimi təsis edilməsi məsələsi qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında Azərbaycan SSR Ali Sovetindən xahiş edilsin".

Bundan sonra yeni qəbul olunmuş bayraq zala gətirilmiş, beləliklə, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 70 il əvvəl endirilmiş ay-uldüzlu üçrəngli bayrağı Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Bayrağı kimi ucaldılmışdır.

Sonralar bu tarixi dövrü xatırlayan ulu öndər Heydər Əliyev deyəcəkdi: "Naxçıvanda yaşadığım müddətdə burada cəsarətli addımlar atıldı. 1990-cı il noyabrın 17-də biz Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Sovetinin sessiyasında, mənim sədrlik etdiyi sessiyada ilk dəfə 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti tərəfindən qəbul olunmuş Azərbaycan milli bayrağını qaldırdıq. Naxçıvan Muxtar Respublikasının dövlət atributlarını müəyyən elədik. Hələ kommunist partiyası da var idi, sovet hakimiyyəti də. Qərar qəbul etdik ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasının adından "sovet sosialist" sözləri çıxarılsın. Çıxardığımız və qərar qəbul etdik ki, Naxçıvanın milli bayrağı qəbul olunsun - milli bayraq 1918-ci ildə Xalq Cümhuriyyəti tərəfindən qəbul edilmiş üçrəngli bayraqdır. Bu bayrağı sessiyanın salonuna gətirdik, başımızın üstünə vurdurduq".

Azərbaycanımızın üçrəngli bayrağı bizim milli kimliyimizin, dəyərlərimizin, ideologiyamızın ifadəsidir. Bu bayraq çox çətinliklərdən, kəşməkeşlərdən keçərək bu günümüzə gəlib çatıb. Milli suverenliyimizin simvolu, müqəddəs dövlətçilik rəmzlərindən sayılan bayrağımıza ümumxalq sevgisinin formalaşdırılması Heydər Əliyev siyasi yolunun əsasını təşkil edir.

1990-cı illərdə ölkəmizdə gedən ictimai-siyasi proseslər nəzər yetirdikdə bir daha aydın olur ki, ulu öndərimiz Heydər Əliyev o dövrdə siyasi və dövlətçilik fəaliyyəti ilə bugünkü qüdrətli və müstəqil Azərbaycan Respublikasının inkişafının əsasını qoymaqla yanaşı, həm də milli ideologiyanın, milli özünüdərk formalaşmasını təmin etmişdir.

Beləliklə, Azadlıq meydanından başlanan azadlıq yolu milli dirçəliş, milli dirçəliş isə müstəqilliyimizin bərpası ilə nəticələndi. Gedilən bu uzun yolda isə gördüklərimiz çox oldu. Biz bu yolda ömrünü xalqın yolunda şam edib əridənləri, eyni zamanda özünü xalqdan üstün tutanları, vətənpərvər, millət sevrələri, eyni zamanda satqın və xəyanətkarları gördük. Gördükcə də azadlığımızın, müstəqilliyimizin, bir də daim arxamızda olan liderimizin qədrini bildik. İnsanların, insanlığın, fəqini gördükcə əsl insanlara, insanlığa dəyər verdik.

1988-ci ildə Topxana məşəsinin harayı ilə meydanlara axışan xalq bir qərindən sonra Qarabağın azadlıq nəğməsinə də dinlədilər. Artıq Qarabağ problemi bitmək üzrədir. Ermənilərin Qarabağ sözünü dillərinə gətirəcəkləri son illərdir. 2020-ci ildə əldə etdiyimiz Zəfər bizə bunu diqtə edir. Uzun illərin problemi həllini tapdı. Sərhədlərimizin delimitasiya və demarkasiyası başa çatandan sonra isə erməni üçün Qarabağ sözünün tələfüzü də bitəcək. O gün uzaqda deyil!

Mətanət Məmmədova

“Azərbaycan müasir beynəlxalq münasibətlər sistemində sürətlə irəliləyir”

“Albaniya ilə və ümumiyyətlə, Mərkəzi və Şərqi Avropa ölkələri ilə ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlığın inkişafı ölkəmizin xarici siyasətinin vacib istiqamətlərindən birini təşkil edir”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Rəşad Bayramov deyib.



Politoloq şərh etdi

Onun sözlərinə görə, Albaniya Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini ilk tanıyan ölkələrdəndir: “Belə ki, rəsmi Tirana Azərbaycanın müstəqilliyini 4 yanvar 1992-ci ildə tanımış, iki ölkə arasında diplomatik münasibətlər isə 23 sentyabr 1993-cü ildə qurulmuşdur. Bu münasibətlərin 30-cu ildönümü ilə əlaqədar gələn il Albaniyada “Azərbaycan Həftə”sinin təşkil olunması planlaşdırılır. İki ölkə arasında siyasi dialoq daim yüksək səviyyədə olub. Albaniya prezidentləri ölkəmizə 5 işgüzar səfər, Baş nazirləri isə 2 rəsmi və 2 işgüzar səfər ediblər. Ölkələrimiz arasında siyasi dialoq da yüksələn xətlə inkişaf etməkdədir. 2016-2019-cu illərdə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi tərəfindən təşkil edilən Qlobal Bakı forumlarına bir qayda olaraq Albaniya Respublikasının Prezidenti, həmçinin Mərkəzin fəaliyyətində fəal iştirak edən keçmiş prezidentləri qatılıblar”.

Politoloq Rəşad Bayramov sözlərinə əlavə edərək bildirib ki, bu vaxtdək Azərbaycan və Albaniya arasında 8 sənəd, o cümlədən 2013-cü il aprelin 8-də Bakıda “Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Albaniya Respublikası Hökuməti arasında iqtisadi, sənaye və texnoloji sahələrdə əməkdaşlıq haqqında Saziş” imzalanıb: “Albaniya həmişə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə dəstək verib və bu dəstəyini İkinci Qarabağ müharibəsində də açıq şəkildə bəyan edib. İqtisadi sahədə də Azərbaycan-Albaniya münasibətləri artan tempə inkişaf edir. İqtisadi əlaqələrimizin əsas istiqaməti təbii olaraq enerji sahəsi ilə bağlıdır. Cənub Qaz Dəhlizinin sonuncu seqmenti olan Trans-Adriatik Boru Kəməri (TAP) layihəsinin həyata keçirilməsi strateji əhəmiyyət daşıyır və hər iki ölkə bu istiqamətdə uğurla əməkdaşlıq edir. Eyni zamanda, Albaniya Azərbaycan tərəfinin ölkənin enerji infrastrukturunda aktiv iştirakında maraqlıdır. Albaniyanın yüksək səviyyəli rəsmiləri Cənub Qaz Dəhlizi Məşverət Şurasının bütün iclaslarında iştirak edib və layihənin icrasına töhfə veriblər. Albaniya həm də TAP vasitəsilə Cənub Qaz Dəhlizinin də iştirakçısıdır. Bu məqamda qeyd etmək yerinə düşər ki, dünya miqyasında əsas enerji mənbələrinə nəzarət uğrunda rəqabətin gücləndiyi, enerji təhlükəsizliyi məsələsinin ciddiliklə gündəmə gəldiyi indiki şəraitdə respublikamızın bu sahədə öncül mövqelərə çıxması faktı danılmaz realıq kimi diqqəti çəkir. Bu məqam digər Avropa ölkələri kimi Albaniyanı da Azərbaycanla əlaqələrin inşafında maraqlı mövqeyə gətirir.

Müstəqil xarici siyasət kursuna malik olan Azərbaycan müasir beynəlxalq münasibətlər sistemində etibarlı strateji tərəfdaş, güclü və nüfuzlu aktor kimi tanınmaqdadır. Cənubi Qafqaz geosiyasi məkanında lider dövlət kimi çıxış edən ölkəmiz özünün çoxvektorlu və balanslaşdırılmış xarici siyasət strategiyası ilə həm ikitərəfli münasibətlər kontekstində, həm də çoxşaxəli əlaqələr fonunda yerləşdiyi regionun geosiyasi və geoiqtisadi, bir sözlə, geostrateji təhlükəsizliyinə fundamental töhfələr verməkdə və regional miqyaslı, global xarakterli əməkdaşlıqlar platformasının mərkəzi oyunçusu rolunu oynamaqdadır. Heç bir beynəlxalq qurumdan və milli dövlətdən asılı olmayan Azərbaycan artıq regional aktordan global strateji tərəfdaşa çevrilməkdədir. Məhz bütün bunların nəticəsidir ki, Azərbaycan müasir beynəlxalq münasibətlər sistemində sürətlə irəliləməkdə davam edir.

Azərbaycanın enerji siyasəti xarici neft-qaz mənbələrindən asılı olan Avropa ölkələrinin enerji təhlükəsizliyi baxımından çox böyük önəm kəsb edir. Azərbaycanın bütün tərəfdaşları ilə səmimi, real bazar prinsiplərinə uyğun, hüquqi əlaqələr qurmaqla etibarlı tərəfdaş imici qazanması, balanslaşdırılmış siyasət aparması da ölkəmizi həm Albaniya, həm də digər Mərkəzi və Şərqi Avropa ölkələri üçün cəlbedici edir.

Onu da qeyd edim ki, Albaniya 2022-2023-cü illər üzrə BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvüdür. Həmçinin Dünya Bankı, UNESCO, Ümumdünya Ticarət Təşkilatı, Avropa Şurası, ATƏT və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və NATO -ya üzv ölkədir. Həmçinin 2014-cü ildən etibarən Avropa İttifaqı üzvlüyünə rəsmi namizəddir. Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı və Aralıq dənizi İttifaqı da daxil olmaqla Enerji Birliyinin qurucu üzvlərindən biridir.

Bu baxımdan İlham Əliyevin Albaniya səfəri Azərbaycan üçün müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Xüsusilə də bir NATO ölkəsi olaraq Albaniyanın NATO-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafına öz töhfəsini verə bilməsi baxımından da bu səfər əhəmiyyətli hesab oluna bilər. Bu səfər Prezident İlham Əliyevin Albaniyaya ilk səfəri oldu və deyərdim ki, ölkələrimiz arasında yüksək səviyyədə olan əlaqələrin daha da inkişafı və qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə əməkdaşlığın gücləndirilməsi baxımından vacib səfər oldu”.

Qönçə Quliyeva



Yeni Azərbaycan Partiyası- 30



Yasamal

Noyabrın 16-da Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Yasamal rayon təşkilatı partiyanın təsis edilməsinin 30-cu ildönümü münasibətilə tədbir keçirib. Tədbirdən öncə Yasamal rayonunda Birinci Qarabağ müharibəsi, Aprel döyüşləri və Vətən müharibəsi şəhidlərinin xatirəsinə ucaldılan Memorial Kompleks və ümummilli lider Heydər Əliyevin YAP Yasamal rayon təşkilatının inzibati binasındakı büstü ziyarət olunub.

Tədbir Dövlət Himninin səsləndirilməsi və Azərbaycanın müstəqilliyi, suverenliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olmuş qəhrəmanlarımızın əziz xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə başlayıb. Sonra Yeni Azərbaycan Partiyasının 30 illik fəaliyyətindən bəhs edən videoçarx nümayiş olunub.

Tədbiri giriş sözü ilə açan YAP Yasamal rayon təşkilatının sədri Bəxtiyar Nəbiyev bildirib ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə təsis edilən Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəmizin inkişafında mühüm rolə malikdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə partiya nəinki ölkəmizin, hətta regionun aparıcı siyasi qüvvəsinə çevrilib. Vurğulayıb ki, hazırda dünyanın ən sabit və dinamik inkişaf edən dövlətləri ilə bir sırada yer alan Azərbaycanın qazandığı parlaq uğurlarda xalqımızın milli maraqlarını ifadə edən vahid və avanqard siyasi qüvvəyə çevrilən YAP-ın mühüm rolu var. Qeyd edib ki, 30 ilə yaxın işğal altında qalan torpaqlarımızın 2020-ci il sentyabrın 27-dən başlayan 44 günlük Vətən müharibəsində azad edilməsi, düşmən üzərində böyük tarixi Qələbə qazanılması bir tərəfdən ümumi rifahın, tərəqqinin və inkişafın məntiqi yekunudursa, digər tərəfdən Prezident İlham Əliyevin müstəsna hərbi-siyasi məharətinin və çoxşaxəli dövlətçilik fəaliyyətinin ən parlaq nümunəsidir.

Azərbaycanın hər bir uğurunda YAP-ın öz payı, öz rolu var!

Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis edilməsinin 30 illiyinə həsr olunmuş bir sıra tədbirlər keçirilib

YAP İdarə Heyətinin üzvü, Azərbaycan Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Bahar Muradova çıxışında vurğulayıb ki, Yeni Azərbaycan Partiyası dövlətimizin müstəqilliyinin, ərazi bütövlüyünün qorunması, ölkəmizin beynəlxalq aləmdə layiqli yer tutması kimi əsas partiya prinsiplərini həyata keçirməklə cəmiyyətdə yüksək nüfuza malik olub: "Gələcəyə doğru inamla irəliləyən Yeni Azərbaycan Partiyası Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin daha da qüdrətlənməsi istiqamətində ciddi səylər göstərir. Bu gün Prezident İlham Əliyevin sədrlik etdiyi Yeni Azərbaycan Partiyasının Cənubi Qafqazın ən böyük siyasi təşkilatı olaraq nüfuzu davamlı olaraq artır. Son illər Azərbaycanın dünya arenasında nüfuzunun xeyli artması digər dövlətlərin ölkəmizə marağını daha da gücləndirib."

YAP İdarə Heyətinin üzvü, Bakı Ali Neft Məktəbinin rektoru Elmar Qasımov bildirib ki, Partiyanın keçdiyi 30 illik şərəfli yol xalq-iqtidar birliyinin möhkəm təmələ əsaslandığını, sarsılmaz və əbədi olduğunu təsdiqləyib. Bu gün sürətlə inkişaf edən müstəqil dövlətimizi uğurlu inkişafa aparan bu yolda hər bir Azərbaycan vətəndaşı Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri, Prezident İlham Əliyevin siyasi kursunu dəstəkləyir və böyük əzmlə dövlətin, xalqın, vətənin mənafeyi naminə səy göstərir.

YAP Veteranlar Şurasının üzvü, "91-lər"dən biri Şahlar Əsgərov ümummilli lider Heydər Əliyevin ideyaları, uzaqgörənliyi və qətiyyəti sayəsində yaradılan YAP-ın zəngin və şərəfli inkişaf yolu keçdiyini deyib. Qeyd edib ki, Azərbaycanın ən güclü və müştəşəkil siyasi qüvvəsi olan Yeni Azərbaycan Partiyasının möhtəşəmliyinin bariz təzahürü onun milli maraqların ifadəçisi olmasıdır.

Yasamal Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Elşad Həsənov bildirib ki, yarandığı gündən YAP-ın ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilən və uğurla tətbiq edilən əsas proqram məramı Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin qorunub möhkəmləndirilməsindən, ərazi bütövlüyünün təmin edilməsindən, demokratik, hüquqi, dünyəvi cəmiyyət qurulmasından, əmin-amanlıq, ictimai-siyasi sabitlik, milli həmrəylik, güclü və sosialyönlü iqtisadiyyat yaratmaqdan ibarət olub və partiya bu 30 ildə öz məqsədlərinə uyğun fəaliyyət göstərərək, çox mühüm nailiyyətlər əldə edilib.

Vətən müharibəsi şəhidlərinin ailə üzvləri - Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin kapitanı Nurlan Mustafayevin anası Rəhilə Ramazanova, baş leytenant Rövşən Nurzadənin atası, Xalq artisti Əli Nur, baş leytenant İlqar Vəliyevin oğlu Vəli Vəlizadə çıxışlarında torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsinin Yeni Azərbaycan Partiyasının uğurlu siyasi fəaliyyətinin əsas nəticəsi olduğunu bildirdilər. Qeyd olunub ki, Qələbəni bizlərə qanları ilə bəxş edən şəhidlərin ailələri, sağlamlıqlarını bu yolda qoyan qazilərimiz hər zaman dövlətin diqqəti və qayğısı ilə əhatə olunublar.

Tədbirdə rayon təşkilatının ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edən partiya üzvlərinə fəxri fərmanlar, təşəkkürnamələr və hədiyyələr, YAP sıralarına yeni qoşulmuş şəxslərə isə üzvlük vəsiqələri təqdim olunub. Tədbirə bədii hissə ilə yekun vurulub.

Goranboy

Noyabrın 16-da Goranboy şəhər 1 sayılı tam orta məktəbinin akt zalında Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) təsis edilməsinin 30 illiyinə həsr olunmuş tədbir keçirilib. Əvvəlcə tədbir iştirakçıları Goranboy rayon Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib, şəhidlərin xatirəsinə ucaldılmış abidənin önünə gül dəstələri düzüblər. Ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsi ziyarət olunub, Ulu Öndərin əziz xatirəsinə dərin hörmət və ehtiram ifadə edilib.

Tədbirdə Dövlət Himni səsləndirilib, ulu öndər Heydər Əliyevin və torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla



yad edilib. Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyətinə həsr olunmuş videoçarx nümayiş olunub.

Tədbirdə çıxış edən YAP Goranboy rayon təşkilatının sədri Elçin İsmayilov bildirib ki, tarixi zəfərimizin ikinci ildönümünün ardınca bu ayda müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olan dostluq, qardaşlıq, sülh və birlik partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasının 30 illiyini qeyd edirik: "Azərbaycanın hər bir uğurunda Yeni Azərbaycan Partiyasının öz payı, rolu vardır. İllər keçdikcə partiyanın yaradıldığı dövrün reallıqlarını daha aydın dərk edirik, bu günümüz üçün olduqca əhəmiyyətli tarixi addımın atıldığını qürurla vurğulayırıq. Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılması Azərbaycanın siyasi tarixinin ən parlaq səhifələrindən biridir".

Goranboy Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Məhərrəm Quliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının zərurətdən yaranmış avanqard qüvvə olduğunu bildirib. Məhərrəm Quliyev o dövrdə baş verən hadisələrdən, partiyanın yaranmasından və hazırda xalqın öz liderinə olan inamından bəhs edib. O, Yeni Azərbaycan Partiyasının Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə inkişaf və qələbə yolunda əmin addımlarla irəlilədiyini söyləyib.



Yeni Azərbaycan Partiyası- 30

Əvvəli-Səh-10

YAP İdarə Heyətinin üzvü Amin İsmayılov Yeni Azərbaycan Partiyasının yaranma tarixindən, keçdiyi mürəkkəb və şərəfli yoldan söhbət açıb. Əsaslı ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş Yeni Azərbaycan Partiyasının bu gün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə yeni-yeni nailiyyətlərə imza atıldığını qeyd edən Amin İsmayılov bu uğurların zirvəsində tarixi Zəfərimizin dayandığını vurğulayıb.

Milli Məclisin deputatı Ağalar Vəliyev çıxış edərək ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasi kursunu müasir dövrümüzün tələbləri əsasında davam etdirən Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri, Prezident İlham Əliyevin Azərbaycana Zəfər bəxş etmiş Müzəffər Ali Baş Komandan olduğunu bildirib. Onun sözlərinə görə, Yeni Azərbaycan Partiyası ötən 30 ildə uğurla inkişaf edib, Azərbaycana möhtəşəm nailiyyətlər qazandırılıb.

Tədbirdə şəhid Orxan Namazovun anası Nailə Məmmədova, Vətən müharibəsinin iştirakçısı, qazi Elnur Xəlilov və partiya fəali Gündüz Hacıyev də çıxış ediblər. Sonda Goranboy rayonunun ictimai-siyasi həyatında fərqlənən bir qrup partiya fəalına fəxri fərmanlar, eləcə də partiya sıralarına yeni qəbul olunmuş şəxslərə üzvlük vəsiqəsi təqdim edilib.

Qobustan

Noyabrın 16-də Yeni Azərbaycan Partiyası Qobustan rayon təşkilatı partiyanın yaradılmasının 30-cu ildönümünü münasibətilə tədbir keçirib. Əvvəlcə ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsi və Şəhidlər xiyabanı ziyarət olunub.

Tədbirdə Dövlət Himni səsləndirilib, ümummilli lider Heydər Əliyevin və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Sonra Yeni Azərbaycan Partiyasının 30 illik fəaliyyətindən bəhs edən videoçarx nümayiş olunub.

Tədbiri giriş sözü ilə açan YAP Qobustan rayon təşkilatının sədri Qasım Qasimov Yeni Azərbaycan Partiyasının 30 il ərzində olduqca şərəfli və məsuliyyətli yol qət etdiyini, öz siyasi xətti və fəaliyyəti ilə xalqın partiyasına çevrildiyini diqqətə çatdırıb. 1992-ci il noyabrın 21-də respublikanın müxtəlif bölgələrindən 550 nümayəndənin iştirakı ilə Naxçıvanda keçirilən Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis konfransının tarixi əhəmiyyətə malik olduğunu bildirib. Vurğulayıb ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin zəngin irsi əsasında və Prezident, partiyanın Sədri İlham Əliyevin rəhbərliyi altında dövlətimizin qüdrəti, beynəlxalq nüfuzu daha da artacaq. Bu gün hər bir Azərbaycan vətəndaşı, partiyanın hər bir üzvü Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanan Zəfərimizdən qürur duyur.

YAP İdarə Heyətinin üzvü, Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini Aynur Sofiyeva çıxış edərək ulu öndər Heydər Əliyevin qurucusu olduğu Yeni Azərbaycan Partiyasının

Azərbaycanın hər bir uğurunda YAP-ın öz payı, öz rolu var!

Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis edilməsinin 30 illiyinə həsr olunmuş bir sıra tədbirlər keçirilib



keçdiyi şərəfli yoldan, əldə etdiyi uğurlardan bəhs edib və partiyanın Ulu Öndərin fikirlərinə istinad edərək, dünyanın, bu günün və gələcəyin partiyası olaraq fəaliyyət göstərdiyini söyləyib.

YAP Veteranlar Şurasının üzvü Xeyrəddin Qoca çıxış edərək Yeni Azərbaycan Partiyasının 30 ildə keçdiyi şərəfli yoldan ətraflı danışdı. Qeyd edib ki, ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycana başçılıq etdiyi illər ərzində ölkəmizin müstəqilliyi istiqamətində həyata keçirdiyi genişmiqyaslı işlər Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən siyasəti nəticəsində öz bəhrəsini verir, Ulu Öndərin Azərbaycan xalqı və dövlətinin



gələcək inkişafı naminə irəli sürdüyü ideyalar bu gün yaşayır və zəfər çalır.

Qobustan Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Adil Məmmədov qeyd edib ki, bu gün sürətlə inkişaf edən müstəqil dövlətimizi uğurlu inkişafa aparan bu yolda hər bir Azərbaycan vətəndaşı Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri, Prezident İlham Əliyevin siyasi kursunu dəstəkləyir və böyük əzmə dövlətin, xalqın, vətənin mənafeyi naminə səy göstərir.

Qobustan Rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri Şıxbala Bayramov, Qobustan Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini - İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdiri Təranə Gülləliyeva, Gənclər və idman idarəsinin rəisi Qadir Əkbərov, Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı şəhid Elyar Vəliyevin atası Arif Vəliyev, Vətən müharibəsi qazisi Ramil Rəcəbli ümummilli lider Heydər Əliyevin ideyaları, uzaqgörənliyi və qətiyyəti sayəsində yaradılan YAP-ın zəngin və şərəfli inkişaf yolu keçdiyini deyiblər. Qeyd ediblər ki, Azərbaycanın ən güclü və mütəşəkkil siyasi qüvvəsi olan Yeni Azərbaycan Partiyasının möhtəşəmliyinin bariz təzahürü onun milli maraqların ifadəçisi olmasıdır. Vurğulanıb ki, tarixi Zəfərimiz harada yaşamasından asılı olmayaraq hər bir azərbaycanlı qürurlandırır. Sonda rayonun ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakına görə bir qrup partiya üzvünə fəxri fərman, YAP sıralarına yeni qəbul edilmiş şəxslərə üzvlük vəsiqələri təqdim olunub.

Azərbaycan qətiyyətlə rədd edir!

Noyabrın 16-da Fransanın Azərbaycan Respublikasındakı müvəqqəti işlər vəkili Jülyen Löö Lan Xarici İşlər Nazirliyinə (XİN) çağırılaraq, noyabrın 15-də Fransa Senatında Azərbaycan əleyhinə qəbul edilmiş qətnamə ilə bağlı XİN-in etiraz notası təqdim edilib. Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidməti idarəsindən bildiriblər ki, görüş zamanı Fransa Senatında qəbul edilmiş tamamilə həqiqətdən uzaq, yalan və iftira dolu müddəaların əks olunduğu qətnamənin Azərbaycan tərəfindən qətiyyətlə rədd edildiyi diqqətə çatdırılıb.

Qətnamənin açıq tənqidat xarakteri daşıdığı və sülh prosesinə öz töhfəsini vermək iddiasında olan

Fransanın növbəti dəfə ermənipərəst, qərəzli və birtərəfli mövqeyini bariz şəkildə nümayiş etdirdiyi bil-

dirilib.

Fransanın bu addımının regionda sülhün bərqərar olmasına, xüsusilə də, ölkəmizin israrlı olduğu Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin bir-birinin suverenliyi, ərazi bütövlüyü və sərhədlərinin toxunulmazlığının qarşılıqlı tanınması və hörmət edilməsi əsasında normallaşmasına ciddi zərbə vurmaq məqsədi daşıdığı, bölgədə sülhə qarşı olan revansist qüvvələri həvəsləndirdiyi vurğulanıb.

Sözügədən qətnamənin, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini kobud şəkildə pozmaqla yanaşı, Azərbaycan Respublikası ilə Fransa Respublikası arasında



"Dostluq, qarşılıqlı anlaşma və əməkdaşlıq haqqında Müqavilə"nin (1993) xüsusilə 2-ci maddəsinin 3-cü bəndi çərçivəsində öhdəliklərə tamamilə zidd olduğu qeyd edilib.

Azərbaycan tərəfi görüşdə Fransa tərəfindən bir daha Azərbaycanın beynəlxalq hüquqla qoru-

nan suverenliyi və ərazi bütövlüyünə qarşı yönələn, onun daxili işlərinə müdaxilə olan addım və bəyanatlardan çəkinilməsini təkidlə tələb edib. Fransanın müvəqqəti işlər vəkili Azərbaycan tərəfinin müraciətini aidiyyəti üzrə çatdıracağını bildirib.

İnkişaf etmiş ölkələrdə kənd təsərrüfatı yüksək texnologiya ilə xarakterizə olunur. İnkişaf etmiş ölkələr kənd təsərrüfatının əksər sahələrində liderdirlər. Rusiya, Çin, ABŞ, Braziliya və Argentina maldarlığın yüksək səviyyəsi ilə seçilir. Dünya ölkələrində süd məhsullarının istehsalında Fransa, Rusiya və Çin, quş əti istehsalında ABŞ, Fransa və Hollandiya, qoyun ətində Avstraliya və Böyük Britaniya, donuz ətində isə Kanada, Belçika, Danimarka və Hollandiya ön sıralardadır.

Kənd təsərrüfatının inkişafında sahibkarlıq

Sahibkarlıq davranış formasından asılı olmayaraq kənd təsərrüfatının inkişafında mühüm rol oynayır. Kənd təsərrüfatı müəssisələrinin sürətli inkişafı kənd təsərrüfatında islahatlar aparıldıqdan və kolxozların ləğvindən sonra başlamışdır.

Özəl müəssisələr kənd təsərrüfatı məhsullarının əsas istehsalçılarıdır. Əksər müəssisələr öz strategiyalarını mənfəəti artırmaq üzərində qururlar. Bunun üçün daim investisiyalar cəlb edilir, kənd təsərrüfatı məhsullarının yetişdirilməsi üçün yeni texnologiyalar tətbiq edilir.

Kənd təsərrüfatı istehsalçıları dəstəkləmək üçün bir çox dövlət proqramları mövcuddur ki, onların arasında birbaşa maliyyələşdirmə proqramları diqqəti cəlb edir. Bu proqramlara qrantlar daxildir. Bu proqramın özəlliyi ondan ibarətdir ki, alınan məbləğin qaytarılmasına ehtiyac yoxdur. Kənd təsərrüfatı müəssisəsinin inkişafı üçün kredit vəsait cəlb etməyin ən populyar yoludur.

Kredit almaq üçün ərizə administrasiyanın tövsiyəsi, əmlak və ya zəminə malik olmaq üçün sənədlər, mürciətdən və alanın şəxsiyyətini təsdiq edən sənədlər təqdim olunmalıdır. Ölkəmizdə kənd təsərrüfatının inkişafında hansı yeniliklər gözlənilir?

SİA mövzu ilə bağlı araşdırma aparıb.

Kənd təsərrüfatı ölkə iqtisadiyyatının ən mühüm sahəsi olmaqla yanaşı, iqtisadi göstəricilərinə daim artım müşahidə olunan azsayılı sahələrdən biridir. Eyni zamanda, aqrar sektorda hələ də həm ən yüksək dövlət səviyyəsində, həm də kiçik sahibkarlar səviyyəsində həllini tələb edən bir sıra problemlər qalmaqdadır.

Son illər ərzində kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının artımı əksər sahələr üçün xarakterik olub, bitkiçilik sahəsi üzrə artımda həm intensiv, həm də ekstensiv amillər təmin edilib, heyvandarlıq sahəsində artım isə tədricən intensiv inkişafa əsaslanmağa başlayıb.

Kənd təsərrüfatının potensialının artırılması müxtəlif istiqamətlər üzrə həyata keçirilən genişmiqyaslı tədbirlər sistemi vasitəsilə reallaşdırılır.

Ölkədə meliorasiya-irrigasiya sisteminin yenidən qurulması və təkmilləşdirilməsi məqsədilə dövlət büdcəsi vəsaitləri hesabına həyata keçirilən böyükmiqyaslı layihələr hesabına son 10 il ərzində 390 min hektardan çox sahədə tor-

paqların su təminatı yaxşılaşdırılıb, 188 min hektar sahə yeni suvarılan torpaqlar qrupuna əlavə edil-

Kənd təsərrüfatı sahəsində hansı yeniliklər gözlənilir?



lib. Həmçinin suvarılan sahələrdə müvafiq dövlət dəstəyi hesabına tətbiq olunan müasir suvarma sistemlərinin payı artıq 5 faizdən çox olub.

Millət vəkili, Milli Məclisin aqrar siyasət komitəsinin üzvü Azər Badamov: "Aqrar sektor daima inkişafda olan və yeniliklərin edilməli olan sektordur. Bu sektorun inkişafı və baş verən artımlar ölkə əhalisinin etibarlı ərzaq məhsulları və ərzaq təhlükəsizliyinin təminatına yol açır. Ona görə də dövlət yaxın və uzun dövr üçün proqramla qəbul edir və hədəflər müəyyənləşdirir. Bu hədəflərə nail olmaq üçün hər il müəyyən işlərin

həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Ölkəmizin iqtisadiyyatını daha yüksək inkişafa qovuşdurmaq və rəqabət qabiliyyətli iqtisadiyyatı yaratmaq üçün 10 illik proqram qəbul olunmuşdur. Azərbaycan 2030: Sosial- iqtisadi inkişafına dair Milli prioritetlər qüdrətli dövlət və yüksək rifah cəmiyyətinin yaradılması nəzərdə tutulur. Bu hədəfə nail olmaq üçün 2030-cu ilə qədər aşağıdakı əsas 5 Milli prioritetin icrası planlaşdırılmışdır.

1. dayanıqlı artan rəqabətqabiliyyətli iqtisadiyyat;
2. dinamik, inklüziv və sosial ədalətə əsaslanan cəmiyyət;
3. rəqabətli insan kapitalı və müasir innovasiyalar məkanı;

4. işğaldan azad olunmuş ərazilərə böyük qayıdış;
5. təmiz ətraf mühit və "Yaşıl artım" ölkəsi.

Bu 5 hədəfin icrası 2030 -cu ilə qədər iqtisadiyyatımızın bütün sahələrini yüksək inkişafa qovuşduracaqdır. Beləki hər il aqrar sahədə də müəyyən olunmuş artımlara nail olunacaq. Cari ilin 9 ayında ölkəmizin kənd təsərrüfatı 4%-dən çox artmışdır. 2023-cü ildə də bu sahədə yüksək artım hədəflənmişdir. Yeni fermer təsərrüfatların və aqroparkların fəaliyyətə başlaması, işğaldan azad edilmiş ərazilərin dövrüyyəyə qaytarılması bu sahədə daha yüksək nəticələr əldə ediləcəkdir.

na yol açacaqdır. Beləki aqrar sahə həm də işsizliyin aradan qaldırılmasında da əsas yer tutur. Gələn ildə ölkəmizdə həyata keçirilən özünə məşğulluq proqramı 100% kənd təsərrüfatı əhatə edəcəkdir. Təbii ki, özünəməşğulluq proqramı da ərzaq məhsullarının artmasına öz müsbət təsirini göstərəcəkdir. Hesab edirəm ki, 2023-cü ildə aqrar sektor yeniliklərlə və yüksək nəticələrlə zəngin olacaq.

İqtisadiyyatın aqrar sektoru daima inkişaf edən və yeniliklər tətbiq olunan sahədir. Bu gün ölkəmizin əhalisi artdığı kimi ərzaq məhsullarına olan tələbat da gündə gündən artmaqdadır. Dünyada baş verən proseslər global bazarlarda bahalaşmaya gətirib çıxartmışdır. Azərbaycan da dünyanın bir parçası olduğundan iqtisadiyyatımız global bazarların təzyiqləri ilə qarşılaşmaqdadır. Bu, əsasən idxal etdiyimiz ərzaq məhsullarının qiymətlərində baş verən bahalaşmalarla daha çox narahat edicidir. Hətta son zamanlar dünya ölkələri bahalaşmadan daha çox malların qıtlığı narahat edir. Azərbaycan bu global çağırışlara adekvat cavab verərək daxili istehsalı artırmağa və xarici bazarlardan asılılığı azaltmağa çalışır. Ona görə də aqrar sektorda müasir innovasiyaların yerləşdirilməsi və istehsal olunan məhsulların orta məhsuldarlığının artırılması məsələsi daha da aktuallaşmışdır. Bununla əlaqədar dövlət kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçıların stimullaşdırılması tədbirləri genişləndirilir. Beləki, bəzi çeşidli kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal nəticələrinə görə əlavə subsidiyalar ödənilir, müasir innovativ üsullarla ərzaqlıq buğda istehsal edən fermerlərə əlavə subsidiyalar verilir.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərin minalardan təmizlənməsi prosesi genişlənir. Bu ərazilər yenidən dövrüyyəyə qaytarılaraq böyük aqroparklar yaradılır və ölkədə ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün daha vacib kənd təsərrüfatı məhsulları əkilməyə başlamışdır. Aqrar sahə təbii ki, ağır sahədir. Bu günün çağırışları mövcud ərazilərin məhsuldarlığının artırılmasına fokuslaşmışdır. Təbii ki, hədəflərə çatmaq üçün müəyyən çətinliklərdən keçməli oluruq. Amma hesab edirəm ki, aqrar sahəni müasir texnoloji üsullarla inkişaf etdirməklə daxili bazarımızda ərzaq təhlükəsizliyi təmin etməklə xarici bazarlara da çıxışımızı genişləndirmək mümkün olacaqdır".

Havar Şəfiyeva

Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun ermənipərəst olması, Fransa Senatının Azərbaycanda hiddət dalğasına səbəb olan ədalətsiz mövqeyi Ermənistanın xeyrinə deyil, bu ölkəni acınacaqlı vəziyyətdən çıxara birlən sülh müqaviləsinin gündəliyinə zərərdir və ən azından pozuculuq kimi xarakterizə olunur. İstər Fransa prezidentinin, istərsə də bu ölkə senatının sülh gündəliyi ilə bağlı məsələnin həllini pozmağa xidmət edən fikirlər belə səsləndirməsi heç də normal görünmür, əksinə, ciddi şəkildə rezonans doğurucu təsir bağışlayır. Fransa Senatında xüsusilə, Azərbaycan əleyhinə qətnamə layihəsinin qəbul edilməsi beynəlxalq hüququn dəyər və prinsiplərini bu ölkənin tapdalaması deməkdir.

Bilirik ki, Makron hər zaman, lap elə hakimiyyətə gəldiyi gündən bəri ermənipərəst siyasətçi kimi tanınıb və ermənilərin haqsız olmasına baxmayaraq, onun Ermənistanı tərəf çıxdığı da bütün dünyada qəbul edilir və bu heç kim üçün də sirr deyil. Məsələ burasındadır ki, Ermənistanın haqsız olmasına, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə bu ölkənin də məhəl qoymamasına, işğalçılıq siyasəti yürütməsinə baxmayaraq, elə Fransa Senatının özü də işğalçının mövqeyini dəstəkləyib və hələ də bu qanunsuzluğu, işğalçılığı dəstəkləməkdədir. Hətta, bu ölkənin senatı, yeni Fransa Senatı tərəfindən indi Azərbaycan əleyhinə qətnamə layihəsinin qəbul edilməsi artıq əndazəni, həddi aşmaq deməkdir və heç şübhəsiz ki, təkə ölkəmiz yox, bütün dünyaya dövlətləri, xüsusən də beynəlxalq təşkilatlar buna layiqli cavab verməlidirlər.

"Fransa Azərbaycandan qaz almır və bu məsələdə heç bir razılaşma yoxdur", deyə bir qədər əvvəl çıxış edən Fransa prezidenti sözsüz ki, özünü ermənilərə, həm də ermənipərəst qüvvələrə göstərməyə çalışırdı və bunu dərhal hamı, hətta ermənilər özləri də anladılar. Bəlli idi ki, "Fransa Azərbaycandan qaz almır" deməklə, Makron ermənilərin könlünü oxşamağa çalışırdı. Doğrudur, Fransa kimi bir Avropa ölkəsinin prezidentinin belə sayıqlaması normal deyildi, amma ən azından bu ermənipərəst mövqeyin bir nəfərə məxsus olması heç də həmin ölkənin senatının ədalətsiz, haqsız, beynəlxalq hüququn dəyər və prinsiplərini tapdalayan addımı ilə müqayisə belə gəlməz. Artıq Fransa Senatının belə bir addımı, Azərbaycan əleyhinə qətnamə layihəsinin qəbul etməsi bütövlükdə bir ölkə haqqında bütün dünyada çox neqativ fikir, təəvvür yaratmaq üçün zəmin, şərait yaratdı və buna hər kəs əmin oldu.

Düzdür, Azərbaycandan qaz almaq, özü də indiki şəraitdə Avropanın enerji böhranı yaşadığı bir şəraitdə Fransanın özünə lazımdır, ölkəmizə yox. Söhbət hansısa bir Avropa ölkəsinin niyə ölkəmizdən qaz alıb-almamasından gəlmir. Ona görə ki, Avropa ölkələri enerji təhlükəsizliyi məsələlərini, daha doğrusu problemlərini müzakirə ediyi, Azərbaycanı sabit enerji təchizatçısı olaraq qəbul etdiyi zaman, bircə dəne Fransanın hansısa razılaşmasının olub-olmaması ölkəmiz üçün heç bir fərq etmir və Makronun da, Fransa Senatının da atdığı "daş" heç topuğa da dəyməmiş sayılır. Söhbət ondan gedir ki, enerji böhranı altında olan bir ölkəyə nə düşmüşdü ki, bu ölkənin senatı beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini də, haqqı da, ədaləti də, üstəlik vətəndaşlarının ehtiyaclarını da hesaba almadan, özü də tapdalayaraq ermənilərə, bütövlükdə Ermənistanı yaltaqlanmağı, yarımağı üstün tutdu? Şübhəsiz ki, bu məsələ ilk növbədə elə fransızların özlərini də düşündürməlidir və onlar başda Makron olmaqla, mövcud hakimiyyətlərindən, bu ölkənin senatından müvafiq məsələ ilə bağlı hesab sormalıdır. Ən azından, onların, fransızların mənafeyini deyil, Ermənistanın, ermənilərin mənafeyini düşünen senat da, bu ölkənin prezidenti də hesab verməlidir. Digər tərəfdən də Makron sonuza qədər Fransa prezidenti deyil və

nə də, hətta vasitəçiliyə də təhdid yadır. Bu halda isə, onun vasitəçilikdən uzaqlaşdırılması bütün dünyanın gündəliyində artıq birinci yerdə olmalıdır. Çünki Fransa öz erməni tərəfkeşliyi, ölkəmizə qarşı qərəzli mövqeyi ilə nəinki sülh təşəbbüslərinin qarşısını alır, həm də bütövlükdə Cənubi Qafazda sülh və sabitliyə təhdid yadır və ümumiyyətlə, istər Avropa İttifaqının, istərsə də Amerika Birləşmiş Ştatlarının vasitəçilik səylərinə belə mane olur. Bu mənada Fransanın sülh danı-

Fransa Senatından QƏRƏZLİ MÖVQE



bu ölkə haqqında onun da, bu ölkənin senatının da ən azından mənfəi rəy, neqativ fikir formalaşdırmağa haqqı yoxdur, hansı ki, bütün fransızları düşündürməlidir. Çünki Fransa Senatı da, bu ölkənin prezidenti də beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini tapdalamaqla bütövlükdə həmin ölkənin nüfuzunu heçə, sıfıra endirmiş olurlar, hansı ki, bu məqam bütün Fransa vətəndaşlarını narahat etməlidir.

Bütövlükdə Avropanın Azərbaycan həqiqətlərini qəbul etməsi, ölkəmizin yaratdığı realıqla barışması, bu realıqdan çıxış etməsi, başda Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev olmaqla, bütün azərbaycanlıların haqlı olduğunu, Azərbaycanın haqlı tərəf olduğunu hətta etiraf etməsi fonunda Fransa Senatı tərəfindən sözügedən qətnamə layihəsinin qəbul edilməsi çox gülüncdür. Fransa Senatı Ermənistanı görə bütövlükdə dünyaya, beynəlxalq hüquqa, haqqa, ədalətə qarşı çıxırmı? Yoxsa özünü demokratik, inkişaf etmiş bir Avropa ölkəsi kimi təqdim etmək, buna uyğun davranmaq əvəzinə Fransa indi də işğalçı Ermənistanla eyni müstəvidə görünmək niyyətindədir? Hər bir halda bu ölkə senatının məhz özünü gülünc vəziyyətə saldığı ortaya çıxır.

Yaxşı bilirlik ki, Fransa Qafqaza burnunu soxmaq üçün əldən ayaqdan gedir və bunu Ermənistan vasitəsi ilə etməyə çalışır, özünü də vasitəçi kimi çıxarmaq niyyətindədir. Onu da yaxşı bilirlik ki, beynəlxalq hüquq və BMT Nizamnaməsinə görə vasitəçi neytral olmalıdır və bu baxından rəsmi Parisin Bakı ilə İrəvan arasında vasitəçi olması mümkün deyil. Qeyd etdiyimiz kimi, Fransa heç zaman neytral olmayıb və nəinki Ermənistanın tərəfini saxlayıb, hətta Azərbaycana qarşı qərəzli münasibət sərgiləyib. Elə Fransa Senatında Azərbaycan əleyhinə qətnamə layihəsinin qəbul edilməsi də qərəzli münasibətin təzahürüdür. Fransa Senatı yenə də Azərbaycana münasibətdə qərəzli mövqe nümayiş etdirir. Deməli, qərəzli mövqe sərgiləyən bir ölkədən vasitəçi ola bilməz, həmin ölkə sülh danışıqlarına da, münasibətlərin tənzimlənməsi-

şıqlarından kənarlaşdırılması, eləcə də Bakı ilə İrəvan arasında vasitəçilik işləklərinə belə son qoyulması bütün dünyanın maraqları daxilindədir. Heç şübhəsiz ki, istər Avropa İttifaqı, istərsə də ABŞ bununla bağlı öz mövqeyini yaxın zamanda bildirəcək, çünki qeyd etdiyimiz kimi, Fransa Senatı, bütövlükdə rəsmi Paris ölkəmizə qarşı öz qərəzli mövqeyi ilə artıq əndazəni, həddi aşdı.

Sözsüz ki, Fransanın müstəmləkəçilik və imperializm siyasətinin, Əlcəzairdə, Ruandada, Malida, Kambocada və Cənubi Vyetnamda törətdiyi müharibə cinayətlərinin cəzasız qalması rəsmi Parisin həddini aşmasına gətirib çıxardı və dünya birliyi nəzərə almalıdır ki, bu ölkənin etdiklərinə reaksiya verilməməsi, hətta onun özünün ittiham edilməməsi indi beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini tapdalaması üçün şərait yaradıb. Təkcə Əlcəzairdə törətdiyi milyonlarla qətl hadisəsinə görə Fransa bu vaxta qədər ittiham olunsaydı, indi Azərbaycan əleyhinə qətnamə layihəsinin qəbul edilməsi fonunda beynəlxalq hüququn prinsiplərinə açıq müdaxilə etməyə cəsarət belə etməzdi və çox güman ki, bunu Avropa İttifaqı da bundan sonra nəzərə alacaq. Həm də nəzərə alacaq ki, Fransa Senatı özünün anti-Azərbaycan layihəsi ilə dövlət sərhədlərinin toxunulmazlığı, dövlətlərin ərazi bütövlüyü, dövlətlərin daxili yurisdiksiyasına aid olan məsələlərə qarışmış olur və beynəlxalq hüquq çərçivəsində öhdəliklərinin vicdanla yerinə yetirilməsi prinsiplərini kobudcasına pozur. Ümumiyyətlə, Fransanın müstəmləkəçilik və imperializm siyasəti ilə istər bu zamana qədər törətdiyi müharibə cinayətləri, istərsə də qərəzli mövqe nümayiş etdirməsi fonunda Fransa Senatının beynəlxalq hüquqa təcavüzünün kəskin pislənməsi gözləniləndir. Hətta Fransanın əsl siması, müharibə cinayətləri törədən, indi də işğalçını, müharibələrə, soyqırımlara can atan ölkəni dəstəkləyən siması dünya səviyyəsində ifşa olunmalıdır.

inam

AzMiU-da şəhid məzunların barelyefinin açılışı olub



Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin (AzMiU) Mexanika və informasiya texnologiyası fakültəsinin şəhid məzunlarının xatirəsinin əbədiləşdirilməsi üçün yaradılmış kompleksin açılışı olub. Açılış Mərasimində AzMiU-nun şəhid məzunlarının valideynləri, qazi məzunlar, universitetin rəhbərliyi, professor-müəllim heyəti və tələbələr iştirak ediblər. Açılış mərasimindən öncə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib və Vətən uğrunda canını fəda edən şəhidlərimizin ruhu bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Tədbiri AzMiU-nun Mexanika və informasiya texnologiyası fakültəsinin dekani, dosent Sabir Məmmədov açaraq mərasim iştirakçılarını salamlayıb və fakültənin şəhid məzunları haqqında məlumat verib.

Universitetin rektoru, professor Gülçöhrə Məmmədova çıxış edərək, 44 gün davam edən və işğal altındakı ərazilərimizin azad olunması ilə nəticələnən Vətən müharibəsini tariximizin ən parlaq səhifəsi, Azərbaycan xalqının qürur mənbəyi olduğunu deyib. Rektor qeyd edib ki, Vətən müharibəsində qələbəmizi şərtləndirən əsas amil ulu öndər Heydər Əliyev siyasi kursunun Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla və müdirliliklə davam etdirilməsi oldu: "Azərbaycan dövləti bu qələbəyə gedən yolu uzun illərdir ki, kritik siyasi, diplomatik incelikləri nəzərə almaqla ustalıqla hazırlayırdı. İqtisadi inkişafımız, milli-ideoloji xəttimiz, ordumuzun müasir silahlarla təmin olunması və gücləndirilməsi, problem ətrafında xarici tərəfdaşların qazanılması bizi günbəgün zəfərə yaxınlaşdırırdı. Vətən müharibəsinə kimi gəldiyimiz yol Prezident İlham Əliyevin böyük siyasi sərişməsinə, müharibə dövrü isə güclü sərkərdəlik qabiliyyətini göstərdi. Aparılan düzgün siyasi xətt nəticəsində Azərbaycan xalqının, Azərbaycan Ordusunun Müzəffər Ali Baş Komandan ətrafında bir yumruq kimi birləşməsi torpaqlarımızın qısa müddətdə azad olunmasını təmin etdi".

Professor Gülçöhrə Məmmədova döyüş meydanında qəhrəmanlıq göstərən AzMiU məzunlarını, I Qarabağ müharibəsində şəhid olan onlarla məzun və tələbəni, Vətən müharibəsində şəhid olan 25 məzunı xatırladaraq tələbələrə dövlətçilik, milli-vətənpərvər məsələlərində ayıq-sayıq olmağa, mübarizliyə səsləyib: "Universitetimizdə milli-vətənpərvər ruhun aşılınması və inkişafı hər zaman bizim üçün prioritetdir. AzMiU-nun xalqımız, dövlətimiz qarşısında vəzifəsi yüksək ixtisaslı kadr potensialı formalaşdırmaqla yanaşı, həm də layiqli, vətənpərvər vətəndaş yetişdirməkdir. I və II Qarabağ müharibələrində, eləcə də dövlətimizin suverenliyi uğrunda canını fəda etmiş məzunlarımızın əziz xatirələrini əbədiləşdirmək üçün universitetdə abidə-kompleksi yaradılıb. Onların adlarını, keçdikləri qəhrəmanlıq yollarını bilmək hər birimizin, o cümlədən tələbələrimizin borcudur. Hesab edirəm ki, ümumi abidə-kompleksindən əlavə olaraq hər fakültədə xatirə komplekslərinin, barelyeflərin yaradılması tələbələrin milli-vətənpərvər ruhda tərbiyyəsinə böyük töhfə verəcək".

AzMiU-nun İnformasiya texnologiyaları və sistemləri kafedrasının müdiri, akademik Telman Əliyev isə çıxışında Vətən müharibəsində istifadə olunan hərbi texnikaya diqqət çəkib. Akademik bildirib ki, 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan Ordusunun yeni nəsil silahlardan istifadə etməsi ölkəmizin qüdrətinin, ordumuzun intellektual səviyyəsinin göstəricisidir. Çıxışlardan sonra fakültənin Vətən müharibəsində şəhid olan məzunları - Elnur Şirin-zadə, Qoşqar Ömərov, Emin Qədirov, Kənan Həsənov və Rəfael Mailovun xatirə kompleksi daxilində yaradılan barelyeflərinin və onların adları verilmiş tədris laboratoriyalarının açılışı olub. Şəhidlərin valideynləri və digər tədbir iştirakçıları kompleksə baxış keçiriblər.



İnflyasiyanın yaranma səbəbləri nədir?

İnflyasiya mal və xidmətlərin ümumi qiymət səviyyəsinin davamlı artmasıdır. Eyni zamanda, bəzi mallar nəzərəcarpacaq dərəcədə bahalaşa bilər, digərləri ucuzlaşa bilər, bəziləri isə ümumiyyətlə qiymətdə dəyişməyə bilər.

Əsasən, mal və xidmətlərin qiymətləri bazarda tələb və təklifdən asılıdır və bəzi qiymətlər dövlət tərəfindən tənzimlənir. Məsələn, fermerlər tərəvəzdən yaxşı məhsul götürsə, pomidor və kartofun qiyməti düşəcək. Əgər dövlət eyni zamanda alkoqolun aksizlərini artırsa, spirtli içkilərin qiyməti kəskin artacaq. Hiperinflyasiya - qiymətlərin hədsiz dərəcədə artmasıdır. Tipik olaraq, hiperinflyasiya ağır böhranlar və müharibələr zamanı baş verir.

Postsovet Rusiyasında 1992-ci ildə rekord (ildə 2500 faizdən çox) inflasiya qeydə alınmışdır.

İnflyasiya niyə yüksəlir?

İnflyasiya bir çox səbəblərə görə yüksələ bilər:

Tələbatın artması. Elə olur ki, insanlar birdən müəyyən məhsul-

azalmasıdır. Daxili səbəblərə ölkə, hökumət daxilində inflasiyaya səbəb olan prosesləri aid etmək olar. İnflyasiyanı yaranan səbəbləri müəyyən etmək ən vacib məsələdir.

İqtisadiyyatın hərbəşdirilməsi.

Bəs ölkəmizin iqtisadiyyatında vəziyyət necədir?

SİA mövzu ilə bağlı araşdırma edib. Pul kredit və vergi sahəsində düzgün olmayan siyasətin aparılması da inflasiyaya səbəb olur.

Hər bir ölkənin büdcəsində az və ya çox dərəcədə büdcə kəsri problemi mövcuddur. Dövlət gəlirlərinin xərclərdən az olması nəticəsində dövlət büdcəsinin kəsrinin artması və büdcə kəsirinin yerinin doldurmaq üçün tədaviyə yeni pul kütləsinin buraxılması inflasiyaya səbəb olur.

Pul tədaviyə qanununa əməl olunmaması. Real iqtisadiyyatda pulun miqdarı heç də pul tədaviyə qanununun tələblərinə uyğun tənzimlənmir. Məlumdur ki, pul tədaviyə mərkəzi bankın inhisarındadır. Zəruri halda dövlət pul kütləsinin təklifini artırır bu da inflasiyaya səbəb olur. Dövlət Statistika Komitəsindən verilən məlumata görə, 2022-ci ilin oktyabr ayında Azərbaycanda inflasiya sentyabr ayında qeydə alınmış 3,1% səviyyəsində inflasiyaya qarşı 1,6% təşkil edib.

"Oktyabrda respublikada inflasiya 1,6% təşkil edib. Ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatlarının qiymətləri 2,2%, qeyri-ərzaq mallarının qiymətləri 1,3%, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin qiymətləri 0,9% bahala-



Azad rəqabətin inhisarla əvəz olunması.

Gəlirlərin yenidən bölgüsü.

Pul krediti və vergi sahəsində düzgün olmayan siyasətin aparılması.

Büdcə kəsirinin mövcudluğu.



lardan daha çox almağa başlayırlar. Məsələn, mobil telefonlar əlvərişli olanda hamıda mobil rabitədən istifadə etmək istəyi yaranır. Ona görə də mobil rabitənin qiymətləri yüksəlməyə başlayır. İstənilən çatışmazlıq qiymətlərin sürətlə artmasına səbəb olur.

Milli valyutanın zəifləməsi. Valyuta məzənnəsi qalxarsa, o zaman idxal olunan mallar avtomatik olaraq bahalaşır. Bu da inflasiyanın artmasına səbəb olur.

Yüksək inflasiya gözlənilir. İnsanlar və şirkətlər qiymətlərin kəskin artacağını gözlədikdə, onlar tez-tez istehlakçı davranışlarını dəyişməyə başlayırlar. Gələcəkdə istifadə üçün mal alırlar və daha az ödəməkdənsə, bu gün ucuz almaq

daha məntiqlidir. Şirkətlər də öz növbəsində məhsullarının qiymətini qaldırmağa başlayırlar. Məsələn, pendir istehsalçısı süd qiymətlərinin artacağını gözləyir. Gələcək xammalla olan xərclərini ödəmək üçün əvvəlcədən malının qiymətini qaldırmağa başlayır.

İnflyasiyanın əmələgəlmə səbəbləri həm daxili, həm də xarici ola bilər. Xarici səbəblərdən biri əsasən xarici ticarətdən mədaxilin

Pul tədaviyə qanununa əməl olunmaması.

Sermayə qoyuluşunun həcmi.

Əmək haqqının əmək məhsuldarlığına nisbətən üstün artması.

Xarici iqtisadi amillər və s. inflasiyanın artmasına səbəb olur.

Belə ki, dövlət faiz dərəcəsi-ni qaldırmaq sünü surətdə krediti bahalaşdırır. Bəzi müəssisələr yüksək faiz dərəcəsinə ödəmək üçün əmtəələrin qiymətini artırır. Həmçinin düzgün olmayan vergi siyasəti nəticəsində yeni mənfəətdən alınan verginin artırılması istehsalat sermayə qoyuluşunu azaldır. Buna müvafiq olaraq istehsal azalır əmtəələrin qiyməti artmağa başlayır.

Büdcə kəsirinin mövcudluğu.

şib", - deyər məlumatda bildirilir.

2021-ci ilin oktyabr ayı ilə müqayisədə 2022-ci ilin müvafiq dövründə inflasiya 15,6% təşkil edib. Cari ilin oktyabr ayında ərzaq malları ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 21% bahalaşmış.

Statistik məlumatlara görə, oktyabrda ət və ət məhsulları 2,8%, çörək və çörək məmulatları 1,8%, spirtli içkilər 0,3%, süd məhsulları 1,1%, mineral sular, sərinləşdirici içkilər və şirələr 1%, kərə və bitki yağları 0,8%, yumurta 2,7%, tərəvəz 5,8%, balıq və balıq məhsulları 2,4%, bütün məmulatları 0,1%, çay və kakao 6% bahalaşmış. Hesabat ayında meyvə 1% ucuzlaşmış.

Havar Şəfiyeva



Xəbər verdiyimiz kimi, dünən Fransa Senatında Azərbaycan qarşı sanksiyaları nəzərdə tutan bədnam qətnamə qəbul edilib. Senat Fransa Konstitusiyasının 34-1-ci maddəsini rəhbər tutaraq Azərbaycana qarşı sanksiya tətbiq edilməsinə dair qanun layihəsini müzakirəyə çıxarıb və qəbul edib. İclasda iştirak edən 296 nəfərdən 295-i layihənin lehinə, 1 nəfər əleyhinə səs verir.

Qətnamədə "Azərbaycanın Ermənistan ərazisindən və Laçın dəhlizindən çəkilməsi" tələb olunub. Qətnamə müəllifləri "Azərbaycan və onun tərəfdaşlarının Ermənistanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünə hörmət etməsini, həmçinin bütün erməni hərbi əsirlərin qaytarılmasını" tələb edirlər. "Azərbaycan hökumətindən 4 yanvar 1969-cu il tarixli hər növ Diskriminasiyanı Qadağan edən Konvensiyaya uyğun olaraq erməni əhalisinin, erməni dini və mədəni mirasının mühafizəsi üçün tədbir görmək" tələb edilir.

Bununla yanaşı, Fransa hökumətinə "Dağlıq Qarabağda humanitar büro açmaq" təklif edilir. Hökumətə təkliflər arasında qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası"nın müstəqilliyinin tanınması da yer alır. Eyni zamanda, Fransa hökumətindən Qafqazda sülhün bərqərar olması üçün Azərbaycanla diplomatik prosese başlamaq tələb olunur. Ermənistan-Azərbaycan sərhədində beynəlxalq statuslu sülhməramlı qüvvələrin yerləşdirilməsi də təkliflər arasında var.

Fransa uzun müddətdir ki, Ermənistanın işğalçılıq siyasətini dəstəkləyir və onu pozuculuq fəaliyyətində həvəsləndirir. Beləliklə də, özünün Minsk Qrupundakı həmsədrlik və vasitəçilik missiyasının əleyhinə çıxır. Bu səbəbdən də Minsk qrupu iflasa uğradı.

Senat qarşısında qətnaməyə etiraz aksiyası

Fransa Senatının qəbul etdiyi qətnaməyə etiraz əlaməti olaraq Fransada yaşayan azərbaycanlılar Senat qarşısında aksiya keçiriblər. 20-ci və 21-ci bəndlərinin, ümumiyyətlə, yolverilməz və qəbul edilməz olduğuna diqqət cəlb edilib. Fransadakı Azərbaycan icması Fransa Senatından qətnamənin bu bəndlərinin qərəzli yazılması ilə bağlı fikirlərinin nəzərə alınmasını xahiş edib. Bildirilib ki, Azərbaycanın ünvanına 20-ci bəndə "köçkünlərin (ermənilərin) qayıtmaq hüququnu", "erməni mədəni və dini irsinin qorunub saxlanmasını təmin etməlidir" tələbləri, 21-ci bənddə isə "kütləvi cinayətlər" törətmə ittihamı yer alıb. Üstəlik, Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsində bu ittihamın araşdırılmasına çağırış edilib.

Senatın binası qarşısında təşkil olunan etiraz aksiyasının iştirakçıları "Ədalət tələb edirik!", "Terrorizm YOX deyirik!", "Senat ədalətli olmalıdır!", "Cənubi Qafqazda sülhün bərqərar olması üçün Fransa neytral olmalıdır!", "Erməni terrorizminə son qoyun!",

Avropa riyakarlığı, fransız qərəzliliyi və tüpürülən beynəlxalq hüquq



"Erməni yalanlarına uymayın!" kimi şüarlar nümayiş etdirib və səsləndiriblər. İştirakçılar əllərində Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən azərbaycanlılara qarşı törədilmiş qətləmləri, Xocalı soyqırımını əks etdirən fotosəkillər, o cümlədən amansızlıqla qətlə yetirilmiş dinc azərbaycanlı qadın və uşaqların fotosəkillərini nümayiş etdiriblər.

Sonda diqqətə çatdırılıb ki, Fransa Senatı qərəzli qətnamələr qəbul etmək əvəzinə regionda sülhə, sabitliyə və tərəqqiyə xidmət edən, ölkənin maraqlarına uyğun gələn və regionun davamlı inkişafına töhfə verəcək fəaliyyətlərlə məşğul olmalıdır.

Fransa tarixi işğal və soyqırım əməlləri ilə doludur

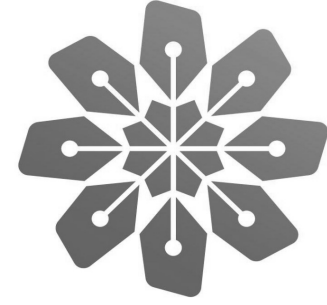
Özünün tarixi qanlı qırğınlarla, başqa ölkələrə, xalqlara qarşı soyqırım və işğallarla dolu olan bir dövlətin ədalətinə güvənmək olmaz. Ona görə də, Fransanın özünün etdiyi hərəkətləri Qafqazda təkrar edən Ermənistanı dəstəkləməsi təcəccüblü deyil.

1830-cu ildə Əlcəzairi işğal edən Fransa 1962-ci ilə qədər davam edən 132 illik işğal zamanı əksəriyyəti müsəlman olan 1.5 milyon əlcəzairli qətləmləndirilib. Fransızlar 1830-cu ildə Əlcəzairi işğal

zamanı bəzi müsəlman qəbiristanlıqlarını qazaraq oradakı ölümlərin sümüklerini çıxarıb və maltalı tacirlərə satıblar. Fransızlar Əlcəzairi işğal zamanı ölkədəki məscidlərin çoxunu katolik kilsəsinə çeviriblər. Əlcəzair işğal altında saxlamadığı müddət ərzində də daim müsəlmanlar qətlə yetirilir, adi səbərlərdən edam edilirdi.

Həmin dövrdə Əlcəzairdə Fransa xüsusi xidmət orqanının rəhbəri olmuş general Pol Ausarressesin xatirələrindən ibarət "Əlcəzair Gizli Kəşfiyyat Xidməti 1955-1957" adlı kitabında əlcəzairilərə necə işgəncə verdiklərini sənədlərlə sübut edib. Bu kitabda verilən dəhşətli faktları ictimailəşdirdiyi üçün Fransa prezidenti Jak Şirakin göstərişi ilə general Pol Ausarressesin rütbəsi və "Fəxri Legion" Ordeni geri alınıb və ona verilən aylıq müavinət kəsilib.

Belə bir soyqırımı, vandalizmi Fransa təkcə Əlcəzairdə deyil, Tunis və Misirdə də həyata keçirib.



Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Azərbaycan Respublikasının dünya birliyinə integrasiyası, region ölkələri və digər dövlətlərlə, beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığının inkişaf etdirilməsi" çərçivəsində hazırlanıb.

Dünya okeanları, materikləri Fransanın işğal etdiyi və hələ də müstəmləkə kimi saxladığı ölkələrlə, adalarla doludur. Əgər Paris məsələlərə belə yanaşırsa, onda zəhmət çəkib işğal elədiyi və onun ərazisi ilə qonşu olmayan çox sayda ərazilərin müstəqilliyini tanısin. O cümlədən, Fransa ilə heç bir quru sərhəddi olmayan, Aralıq dənizində yerləşən və suverenliyini istəyən Korsikanın da müstəqilliyini tanısin.

Fransa tarixdə istismarçı, müstəmləkəçi, kütləvi qırğın törədən işğalçı dövlət kimi tanınıb. Bu gün Fransa təkcə Afrikada öz müstəmləkəsi kimi saxladığı 14 ölkədən ildə yarım trilyon (500 milyard dollarlıq) sərvəti talayıb aparır və o ölkələrin əhalisi acıdan ölür. Belə bir "ədalətli", "humanitar" dövlətdən nə gözləmək olardı ki? 1-ci Qarabağ müharibəsi vaxtı olduğu kimi, 2-ci Qarabağ müharibəsi vaxtı da Fransa var gücü ilə Ermənistanı dəstəklədi. Qələbədən sonra da Azərbaycana siyasi təzyiqlərə son qoymadı. Bəzi fransız belediyyələri, şəhər məclisləri "Dağlıq Qarabağ"ı tanımağa başladı. Paris indi "Dağlıq Qarabağ"ın statusu məsələsini təbliğ edərək Ermənistanı və Qarabağdakı erməni əhalisinə yardım göstərir. Əgər belə humanistdirsə, onda Ermənistan əsirliyində yoxa çıxmış 4 min azərbaycanlının taleyini soruşsun, Azərbaycan ərazilərini bürüyən erməni minalarının zərərsizləşdirilməsi üçün pul ayırsın, kommunikasiyaların açılmasını tələb etsin. O zaman Paris konstruktiv bir rol oynaya bilər, lakin hələlik yalnız təhrikçi rolunu oynayır.

Milli Məclis Fransaya adekvat cavab verməlidir

Bununla da, Fransa bir daha ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrələrindən biri olmaq üçün mənəvi

və qanuni hüququnu itirdiyini sübut etdi. Əgər qətnamə müharibədən əvvəl qəbul olunsaydı, bəlkə diqqət çəkərdi. Ancaq indi bu mənasızdır və fransız deputatlar istəsələr bu kağızı sadəcə zibil qabına atırlar.

Bu qətnamə ilə Fransa özünü nüfuzdan saldı. Azərbaycanın qələbəsi yeni siyasi realıqlar yaradıb. Gədən qatırı dayandırmıya edilən bütün bu cəhdlər uğursuzluğa məhkumdur. Paris bu yeni realıqı hələ dərk edə bilməyib, ona görə də Senat deputatları o qərəzli qətnaməyə səs verməyə bilməzdilər.

Fransanın simasında növbəti dəfə Qərbin həqiqi simasını, beynəlxalq hüquqa hörmətsizliyini görürük. Ancaq bu artıq heç kimi təəccübləndirmir. Bu riyakar siyasətlə dünyada ədalətli ölkə kimi qəbul oluna bilməzsən.

Azərbaycanın xarici siyasətinin bəzi Qərb ölkələrini qıcıqlandırdığını bilirlik, çünki Bakı xaricdən maliyyələşən QHT-lərin fəaliyyətinə çox sərt məhdudiyyətlər qoyaraq ölkədə 5-ci kolonun fəaliyyət göstərməsinə imkan vermədən müstəsna olaraq milli maraqlarını qoruyur. Azərbaycan öz suverenliyini aydın və ardıcıl şəkildə müdafiə edir. Buna görə də, bu vəziyyət bu dövlətlərə sərf etmir. Amma Ermənistan bütün beynəlxalq hüquqa tüpürür, ona qarşı heç bir etiraz yoxdur. Bunlar artıq heç kimin təəccüblənmədiyi ikili standartlardır. Azərbaycan indi sadəcə düşmənlərini və dostlarını daha yaxşı görür.

Belə hoqqabazlığa baxmayaraq, Fransa belə mənasız və qərəzli qətnamələrlə vəziyyətə heç bir şəkildə təsir göstərə bilməyəcək. Qarabağın statusu məsələsini irəli aparmaq cəhdləri də uğursuzluğa məhkumdur.

Hər bir halda, siyasətdə və diplomatiyada hər şey adekvat olmalıdır. Azərbaycan Milli Məclisi də qətnamə qəbul etməli, Fransanın törətdiyi soyqırımları tanımalı, Korsikanın müstəqilliyini tanımalı, bir sözlə fransız qətnaməsindəkilərin eynini Fransaya qarşı qəbul etməlidir.

Elçin Bayramlı

Məhsulun satışında reklamın rolu nə dərəcədədir?

Müasir dünyada reklam aparıcı rol oynayır. Məhsulun təsviqi vasitələri olmasaydı, dövrümüzün ən məşhur brendləri haqqında belə az adam məlumatlı ola bilərdi. Sənayenin digər sahələri kimi, reklam da iqtisadiyyatın inkişafına töhfə verir, onların fəaliyyətində yeni məhsulların və əlaqəli xidmətlərin effektiv təsviqini təmin edir. Reklam dünyanın hər yerində perspektivli bir segmentdir. Populyarlaşdırmanın köməyi ilə məhsulu satış reytinginə yüksəltmək mümkündür.

Müasir dünyada reklamın rolu və məqsədləri nədir?

SİA mövzu ilə bağlı araşdırma aparıb. Bizim dövrümüzdə reklam fəaliyyətinə obyektiv qiymət vermək çətindir. Reklamla hər yerə rast gələ bilirik: rəngli reklam lövhələrində, küçələrdə, qəzet nəşrlərində, radio və televiziya təbliğatında və s.

Şübhəsiz ki, reklam, xüsusən də bazar iqtisadiyyatı şəraitinin indiki mərhələsində ticarətin mühərriki-dir. Malların çəşidi indi hər cür təkliflərlə doludur, buna görə məhsulların minlərlə analoqdan fərqləndirmək üçün reklama müraciət etməli oluruq. Bir xidmətin və ya məhsulun təsviqi ən xırda təfərrüatlarına qədər düşünülmüş idarə olunan bir prosesdir.

Təsviq üçün verilən vəzifələr:
potensial müştəridə şirkətin imicini formalaşdırmaq;
təbliğat mövzusu haqqında məlumat vermək;
müsbət emosiyalar oyatmaq;
İstehlakçıları daimi müştərilərə çevirmək üçün məhsulların alınması və sonra yenidən alınması üçün şərait yaratmaq və s.
Reklam istənilən halda təbliğat sosial, iqtisadi və siyasi sahənin inkişafına kömək edir. Kampaniyalarının düzgün aparılması isə istədiyiniz nəticəni əldə etməyə imkan verir. İnformasiya və reklam dünyası bir-biri ilə sıx bağlıdır. Ancaq reklam həmişə məlumat olduqda, məlumat həmişə reklam sayılmır.

ADRA-nın mətbuat katibi Hüseyn Azəri: "Reklam istehlakçının diqqətini reklam obyektinə müxtəlif vasitə və üsullardan istifadə olunmaqla istənilən formada cəlb etmək, marağını formalaşdırmaq və saxlamaq, əmtəəni bazarda tanıtmək və satışını stimullaşdırmaq məqsədi ilə yayımlanan məlumatdır. Əmtəənin özü yox, onun barəsində yayımla-

nan məlumat reklam hesab olunur. Reklam istehlakçılara məhsul haqqında məlumatın çatdırılması üçün əvəzolunmaz vasitədir.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Reklam Agentliyi (ADRA) Prezident cənab İlham Əliyevin 20 iyun 2017-ci il tarixli Fərmanı ilə yaradılıb. Agentliyin yaradılmasında əsas məqsəd açıq məkanda reklam daşıyıcılarının yerləşdirilməsi, reklamların hazırlanması və yayımlanması sahəsində vahid tənzimləməni və nəzarəti həyata keçirməkdir. Açıq məkanda reklam dedikdə birbaşa və ya reklam daşıyıcısı vasitəsilə torpaq sahələrində, bina, qurğu və digər tikililərin fasadlarında, dam örtüklərində, bayıra ünvanlanmaqla qapıların, pəncərələrin, vitrinlərin çöl və iç tərəflərində, habelə açıq məkanda olan avadanlıqlarda, avtomobil yollarının tunellərində, dayanacaqlarında, yeraltı keçidlərində yerləşdirilən reklamlar nəzərdə tutulur. Hər hansı məhsulun reklamını yerləşdirmək hara müraciət olunmalıdır və buna görə ödənişlər olunurmu?

"Açıq məkanda reklam yerləşdirmək istəyən sahibkarlar Dövlət Reklam Agentliyinə müraciət edib icazə almalıdırlar. Bunu ADRA-nın onlayn icazələr Sistemi olan is.adra.gov.az rəsmi internet sahəsinə daxil olmaqla ASAN Login ilə də həyata keçirmək mümkündür.

Açıq məkanda reklam yayımına görə haqqın hesablanması qaydası, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 dekabr 2017 tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilib. Reklam yayımı haqqı reklam daşıyıcısının növünə, reklamın ölçüsünə və yerləşdiyi əraziyə görə dəyişir. Reklamın yerləşdiyi yerinə görə yayım haqqları ilə agentliyin rəsmi www.adra.gov.az internet sahəsinin tariflər bölümündə tanış olmaq mümkündür. Eyni zamanda, sahibkarlar ADRA-nın rəsmi internet sahəsindəki "kalkulyator" bölümündə müvafiq xanaları doldurmaqla da açıq məkandakı reklamına görə rüsum və yayım haqqını hesablaya bilərlər. İş adamları ADRA üzrə rüsum və yayım haqqı ödənişlərini banklar, həmçinin "ASAN ödəniş" sistemi, digər ödəniş portalları, "e-Manat" və "MilliÖN" terminalları vasitəsilə də həyata keçirə bilərlər.

Açıq məkanda reklamı olan və ya reklam yerləşdirmək istəyən sahibkarlar sualları və ya təklifləri yarandığı təqdirdə gün ərzində Agentliyin 1412 Çağrı Mərkəzinə zəng vura, (077) 677 1412 "whatsapp" nömrəsinə yazsa, həmçinin cm@adra.gov.az mail ünvanına və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Reklam Agentliyinin "facebook", "instagram", "twitter" sosial şəbəkələrindəki rəsmi sahifələrinə onları maraqlandıran məsələlərlə bağlı müraciət edə bilərlər".

Havar Şəfiyeva

Uşaqlarda kəkələmə necə yaranır?



"Kəkələmə nitq aparatının əzələ qıcolması nəticəsində nitqin tempinin və ritminin pozulmasıdır. Həmçinin, nevrozla bağlı nitq qüsurudur". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında defektoloq-loqoped Fatimə Qasımlı bildirib. Onun sözlərinə görə, qızlara nisbətən oğlanlarda daha çox müşahidə olunur: "Kəkələmənin yaranmasının 2 səbəbi var. Funksional və orqanik.

Funksional kəkələməyə tez-tez təsadüf edilir. Mərkəzi və periferik sinir sisteminə heç bir orqanik zədələnmə olmur. 2 yaşdan 5 yaşa qədər nitqin geniş frazalı dövründə yaranır. Bu hal ən çox həyəcanlanan və əsəbi uşaqlarda müşahidə olunur. Ağır məişət şəraiti, yanlış tərbiyə üsulu nitqin ümumi inkişafdan qalması, həddən artıq sürətli danışmaq, kəkəc adamı yamsılamaq və s. buna aid etmək olar. Orqanik kəkələmə isə istənilən yaş dövründə yarana bilər. Bu hal mərkəzi sinir sisteminin orqanik zədələnməsi nəticəsində yaranır. Xarakterindən asılı olmayaraq kəkələmə 3 növə ayrılır.

Klonik- Bu kəkələmənin erkən və yüngül

formasidir. Bu zaman uşaq səsi və ya heca-nı təkrarlayır. bu hallara ən çox uşaq yaşlarında təsadüf olunur. Bunun qarşısı vaxtında alınmazsa tonik növə çevrilə bilər. Tonik- Bu kəkələmənin ən ağır növüdür. Bu növdə uşağın nitqində uzun müddətli dayanmalar olur. Bu zaman uşaqda gözcürpma, üzqızarma, həmçinin soyuq tərbasma halları baş verir.

Qarışıq- Bu növ isə bundan əvvəlki hər iki növün xüsusiyyətlərini özündə birləşdirir. Ümumiyyətlə, kəkələmə ya qəflətən, ya da tədricən yaranır və yavaş-yavaş güclənir".

Abutel İlhamqızı

Kişi keçmiş həyat yoldaşını qətlə yetirib

Tovuzda kişi keçmiş həyat yoldaşını qətlə yetirib. Tovuz rayon prokurorluğundan SİA-ya verilən məlumata görə, hadisə noyabrın 15-i saat 22 radələrində Tovuz rayonunun Aşağı Öysüzlü ərazisində baş verib. 1985-ci il təvəllüdlü Ramilə Rüstəmovanın öldürülməsi barədə rayon prokurorluğuna məlumat daxil olub.

Aparılmış araşdırmalarla zərərçəkmişin keçmişəri, 1987-ci il təvəllüdlü Xəliq Rüstəmovun şəxsi münasibətlər zəminində aralarında yaranmış münaqişə zamanı bıçaqla çoxsaylı xəsarətlər yetirərək Ramilə Rüstəmovanı qəsdən öldürməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib. Faktla bağlı Tovuz rayon prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 120.1-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb. Xəliq Rüstəmov



şübhəli şəxs qismində tutularaq istintaqa cəlb edilib. İş üzrə istintaq davam edir.

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.

QƏZET 1991-Cİ İL

YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR

Tel: 598-33-90

Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 3600